

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

Monetární politika a vývoj bankovního sektoru

Alice Pavlíková

© 2010 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta provozně ekonomická

Katedra ekonomických teorií

Akademický rok 2007/2008

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Alice Pavlíková

obor Provoz a ekonomika

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název tématu: **Monetární politika a vývoj bankovního sektoru**

Struktura diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Monetární politika jako základní instrument makroekonomické politiky státu
4. Bankovní systém v ČR a jeho vývoj
5. Platební karty
6. Trh s platebními kartami
7. Studentské bankovní produkty
8. Závěr
9. Seznam literatury
10. Přílohy

Rozsah původní zprávy: 50 - 60 stran

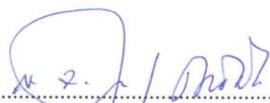
Seznam odborné literatury:

- FRANK, R., BERNANKE, B. *Ekonomie*. 1. vydání. Praha: Grada, 2003. 803 s. ISBN 80-247-0471-4.
- HELÍSEK, M. *Makroekonomie, základní kurs*. 2. přepracované vydání. Slaný: Melandrium, 2002. 326 s. ISBN 80-86175-26-X.
- HOLMAN, R. *Ekonomie*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2002. 714 s. ISBN 80-7179-681-6.
- JUŘÍK, P. *Svět platebních a identifikačních karet*. 2. přepracované vydání. Praha: Grada, 2001. 175 s. ISBN 80-247-0195-2.
- POLOUČEK, S. a kol. *Bankovníctví*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2006. 716 s. ISBN 80-7179-462-7.
- SAMUELSON, P.A., NORDHAUS, W.D. *Ekonomie*. 2. vydání. Praha: Svoboda, 1995. 1011 s. ISBN 80-205-0494-X.
- SCHLOSSBERGER, O. *Elektronické platební prostředky*. 1. vydání. Praha: Bankovní institut vysoká škola, 2005. 144 s. ISBN 80-7265-073-4.

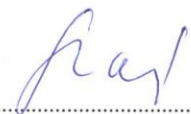
Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Josef Brčák, CSc.**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2009

L.S.

Vedoucí katedry

Děkan

V Praze dne: 9.1.2008

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Monetární politika a vývoj bankovního sektoru" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.11.2010

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Doc. Ing. Josefu Brčákovi, CSc. za odborné vedení práce a věcné připomínky a cenné rady při jejím zpracovávání.

Monetární politika a vývoj bankovního sektoru

Monetary Policy and Development of Banking

Souhrn

Diplomová práce se na obecné úrovni zabývá problematikou monetární politiky, konkrétně je pak zaměřená na bankovní sektor České republiky. Předkládá poznatky o významu a nástrojích měnové politiky a jejího vlivu na ekonomiku jako celek dle teoretických modelů. V rámci praktické části práce o stavu bankovní soustavy je zvláštní pozornost věnována konkrétním bankovním produktům, a to platebním kartám a studentským bankovním produktům. Na obecný úvod k platebním kartám navazuje kapitola o českém trhu s platebními kartami (struktura a typy vydaných karet, technická vybavenost obchodních míst apod.). Následují rozborů karetních portfolií České spořitelny, a.s., Československé obchodní banky, a.s. a Komerční banky, a.s. se zaměřením na fyzické osoby a rozborů portfolií jejich produktů určených konkrétní klientské skupině – studentům.

Summary

This diploma thesis is basically focused on monetary policy, specifically on the Czech banking system. It describes importance and instruments of monetary policy and shows its impact on an economy according to the theory.

The practical part about bank system is mostly focused on specific banking products, i.e. banking cards and student's banking products. The general introduction about paying cards is followed by chapter about the Czech banking cards market (structure and types of issued cards, technical background of commercial spots etc.). The next chapter of the diploma thesis is about card's portfolio analysis in Česká spořitelna a.s., Československá obchodní banka a.s. and in Komerční banka a.s. with the intention of personal entity. The last chapter describes banking products for students.

Klíčová slova: monetární politika, restrikce, expanze, peníze, komerční banka, centrální banka, úvěrová karta, debetní karta, studentský bankovní účet

Keywords: monetary policy, restriction, expansion, money, commercial bank, central bank, credit card, debit card, student's account

Obsah

1	Úvod.....	10
	Cíl práce a metodika	11
1.1	Cíl práce	11
1.2	Metodika	11
2	Monetární politika jako základní instrument makroekonomické politiky státu ...	13
2.1	Makroekonomická politika státu.....	13
2.2	Cíle a nástroje monetární politiky	14
2.3	Monetární expanze	15
2.4	Monetární restrikce	15
2.5	Působení měnových opatření na ekonomiku	16
2.6	Peněžní trh.....	17
2.6.1	Peněžní zásoba	18
2.6.2	Poptávka po penězích.....	19
2.6.3	Rovnováha na trhu peněz.....	19
3	Bankovní systém v ČR a jeho vývoj	20
3.1	Bankovní systém.....	20
3.1.1	Česká národní banka	21
3.1.2	Komerční banky.....	24
3.2	Situace na bankovním trhu.....	25
4	Platební karty	27
4.1	Využití platebních karet.....	27
4.2	Klasifikace platebních karet.....	28
5	Trh s platebními kartami	31
5.1	Sdružení pro bankovní karty.....	31
5.2	Bankovní asociace a základní typy karet	31
5.3	Struktura vydaných karet	32
5.4	Způsob využití platebních karet	37
5.5	Vybavenost obchodních míst	39
5.6	Bankomaty	41
5.7	Praktický příklad bankovních platebních karet.....	42
5.7.1	Platební karty České spořitelny, a.s.	42
5.7.1	Platební karty Československé obchodní banky, a.s.	44
5.7.2	Platební karty Komerční banky, a.s.	46
5.7.3	Shrnutí.....	48
6	Studentské bankovní produkty	50
6.1	Česká spořitelna, a.s.....	51
6.2	Československá obchodní banka, a.s.	55
6.3	Komerční banka, a.s.....	56

6.4	Shrnutí.....	59
7	Závěr	62
8	Seznam literatury	65
9	Přílohy	70

1 Úvod

Hospodaření státu spoluutváří životní prostor jeho obyvatel, s významným vlivem vývoje ekonomik států cizích, zvláště těch v pozici obchodních partnerů. Na vývoj ekonomických veličin mohou mít státní orgány velký vliv. V tržním systému používají nástroje jak monetární, tak fiskální politiky, jejichž vzájemná sladěnost je velice důležitá pro zdravý vývoj hospodaření v zemi. Jedním z předpokladů úspěšné transformace z centrálně řízené ekonomiky na ekonomiku tržní v Československu po roce 1989 bylo vytvoření fungující finanční soustavy zahrnující společnosti bankovního typu. Především počet univerzálních bank prudce rostl a konkurence na trhu sílila. Dnes dominují velké banky, které nabízejí široké spektrum produktů či zvýhodněných produktových balíčků určených klientům z řad fyzických i právnických osob. Segmentace klientů bankám umožňuje cíleně dimenzovat svoje produkty tak, aby co nejlépe odpovídaly jejich požadavkům. Specifickou skupinu tvoří VIP klienti, ke kterým banky přistupují zpravidla velmi individuálně.

Velmi oblíbenými z bankovních produktů se staly platební karty. V současné době jsou často víceúčelové a jsou s nimi spojovány různá zvýhodnění a doplňkové služby ve snaze bank odlišit svoje produkty od konkurenčních. Mění se postupně i charakter jejich využívání. Jejich předností zůstává nejen neustálý přístup k hotovosti (v závislosti na vybavenosti míst bankomaty), ale lidé objevili jejich výhody také v přímých platbách v obchodech či na internetu.

V současné době tvoří významnou bankovní klientelu studenti, i když finančně jsou pro banku zajímaví spíše, až když jsou plně ekonomicky činní. „Vychovat“ si svého budoucího klienta je však investicí do budoucna, která se bance, pakliže dokáže studenta udržet i po ukončení studia, může velmi vyplatit. Nabídka studentských produktů na trhu je velice pestrá a banky se doslova předhánějí, jak studenty nalákat. Finanční náročnost je samozřejmě jedno z hlavních kritérií při volbě studenta svojí banky, v práci však problematiku studentských bankovních produktů řeším především z pohledu kvalitativního.

Cíl práce a metodika

1.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je zmapování situace na českém bankovním trhu se zaměřením na konkrétní bankovní produkty: platební karty pro fyzické osoby a studentské bankovní produkty. Cílem je zhodnocení českého trhu s platebními kartami a se studentskými bankovními produkty z pohledu klienta. K tomu pomůže zodpovězení následujících otázek:

- Existují zásadní rozdíly v nabídce platebních karet fyzickým osobám u vybraných bank?
- Liší se portfolia bankovních produktů pro studenty vybraných bank v rozsahu a zpracovanosti?

Cílem teoretické části o monetární politice je objasnění významu měnové politiky, resp. bankovního systému, v účincích na vývoj hospodaření v zemi.

1.2 Metodika

Teoretická část práce pojednávající o monetární politice vznikla na základě prostudování odborné literatury ekonomického zaměření uvedené v Seznamu literatury. Tiskové zprávy a statistiky České národní banky dostupné on-line poskytly vhodné doplňující informace pro zhodnocení bankovní soustavy České republiky.

Trh s platebními kartami obecně byl charakterizován pomocí základních statistických ukazatelů (řetězových, bazických indexů). Zdrojová data pochází z oficiálních statistik Sdružení pro bankovní karty. Zachycují údaje o bankovních kartách společností MasterCard a VISA a nebankovních kartách společností American Express, Diners Club a CCS vydaných v České republice. Podle dostupnosti dat byly použity časové řady od roku 1989, resp. 2001 (v případě posuzování kreditních karet), do roku 2009.

Pro analýzu konkrétních bankovních produktů byly vybrány tři největší banky na českém trhu (podle počtu klientů): Česká spořitelna, Československá obchodní banka a Komerční banka. Portfolia byla sledována z hlediska jejich rozsahu, hloubky (propracovanosti), dostupnosti a dle dalších specifických kritérií. Bankovní poplatky nebyly hlavním kritériem posouzení atraktivity nabídek bank, uvedené údaje o poplatcích doložené sazbami v příložených cenících mají více charakter doplňující informace. Syntéza získaných dílčích poznatků o bankovních produktech umožnila posouzení a porovnání nabídek jednotlivých bank.

2 Monetární politika jako základní instrument makroekonomické politiky státu

2.1 Makroekonomická politika státu

Stát, resp. státní orgány, mají v rukách moc ovlivňovat vývoj hospodaření v zemi. Dle politického uspořádání a vládnoucího režimu se cíle, jakých má být dosaženo, mohou lišit. V demokratických tržních ekonomikách je zpravidla žádoucím stavem nastolení makroekonomické stability dané úrovní či dynamikou vývoje makroekonomických veličin.

Podle Helíska¹ mezi základní cíle stabilizační politiky patří:

- vysoká úroveň a tempo růstu reálného produktu,
- nízká míra nezaměstnanosti,
- stabilní cenová hladina,
- vyrovnaná platební bilance.

Nástrojů, kterými lze ovlivňovat hospodaření v zemi, existuje celá řada. Mezi nejvýznamnější v současné době patří²:

- fiskální politika (vládní výdaje, daňová politika),
- monetární politika (ovlivňování úrokové sazby prostřednictvím regulace nabídky peněz),
- zahraniční politika (obchodní politika a zásahy do měnových kurzů),
- důchodová politika (přímé ovlivňování inflace regulací cen a mezd).

Zvláště významné v tržních ekonomikách jsou nástroje fiskální a měnové. Existují názorové rozdíly mezi odborníky v jejich účincích a dopadech a také v míře, v jaké jich má být použito.

¹ HELÍSEK, M., *Makroekonomie, základní kurs*

² SAMUELSON, P.A. a NORDHAUS, W.D., *Ekonomie*

2.2 Cíle a nástroje monetární politiky

Monetární politika patří spolu s politikou fiskální mezi základní nástroje makroekonomické politiky. Ekonomiku ovlivňuje prostřednictvím změn v peněžní nabídce a dostupnosti úvěrů.³ Obvykle ji provádí centrální banka, která tak má možnost působit na vývoj produkce, zaměstnanosti a inflace.

Primárním cílem monetární politiky je, podle Vlčka,⁴ zajištění stability měny, zejména pak cenové hladiny. Na mysli má především zajištění zdravého měnového vývoje, tzn. omezení inflačních tlaků. Tím je zachována stabilita kupní síly domácí měny nejen uvnitř národní ekonomiky, ale také v poměru k měnám zahraničním. Cíle monetární politiky je třeba vnímat v širších souvislostech, a to ve vztahu k vývoji hrubého domácího produktu, zaměstnanosti, rovnovážné platební bilanci a dalším prioritám hospodářské politiky. Nelze se zaměřit na jeden ekonomický ukazatel, to by bylo v rozporu se stabilizační politikou.

Nástroji monetární politiky rozumíme způsoby či opatření, jakými státní orgány (centrální banka) ovlivňují vývoj peněžní zásoby. Dělí se na přímé (administrativní) a nepřímé (tržně orientované)⁵.

1. PŘÍMÉ

- regulace investičního úvěru (státem daná omezení poskytnutí investičního úvěru, povolení státních orgánů o poskytnutí nadlimitního investičního úvěru),
- regulace spotřebního úvěru (státem daná omezení o poskytnutí spotřebního úvěru, maximální doba splatnosti úvěru),
- další nástroje (například úvěrové limity, maximální přípustné rozpětí mezi diskontní sazbou a úroky apod.).

³ COLANDER, D. C., *Macroeconomics*

⁴ VLČEK, J. a kol., *Ekonomie a ekonomika*

⁵ BRČÁK, J., SEKERKA, B., *Makroekonomie*

2. NEPŘÍMÉ

- povinné minimální rezervy bank (část aktiv uložená u centrální banky stanovená dle části vkladů) – výrazně ovlivňují nabídku peněz (úvěrů) obchodních bank, příliš se nepoužívá;
- operace na volném trhu (nákup a prodej státních cenných papírů ovlivňují nabídku a poptávku po penězích, tudíž jejich cenu – úrokovou míru, obvykle mají formu tzv. repo operace, tzn. prodej cenných papírů komerčním bankám na krátké období);
- diskontní politika (vliv na peněžní nabídku prostřednictvím diskontní sazby, tj. sazby, za kterou centrální banka poskytuje úvěry komerčním bankám, s cílem ovlivnit agregátní poptávku).

Centrální banka může uskutečňovat dva druhy monetární politiky⁶:

2.3 Monetární expanze

Expanzivní opatření centrální banky snižují úrokové míry (dle teorie preference likvidity), tzn., že úvěry jsou levnější, peníze dostupnější a výnosy z úspor nižší. Domácnosti zvyšují výdaje na spotřební zboží a služby, agregátní poptávka roste.⁷

Expanzivní opatření, mezi která patří například nákup cenných papírů, snižování diskontní sazby, snižování míry povinných minimálních rezerv, vedou ke zvyšování peněžní zásoby nebo zlevňování peněz.

2.4 Monetární restrikce

Restriktivní opatření banky (například zvyšování diskontní sazby, prodej cenných papírů, zvyšování míry povinných minimálních rezerv) zdražují úvěry a způsobují pokles

⁶ PICHANIČOVÁ, L. a PAČESOVÁ, H., *Ekonomie II – Makroekonomie*

⁷ MANKIW, G., N., *Zásady ekonomie*

investiční činnosti ekonomických subjektů.⁸ Peníze jsou stahovány z oběhu. Konečným efektem je zvýšení nezaměstnanosti, snížení inflace a apreciacie domácí měny, tudíž zhoršení bilance zboží a služeb.

2.5 Působení měnových opatření na ekonomiku

Centrální banka má možnost svými zásahy regulovat peněžní nabídku, resp. úrokovou míru. Konečný dopad na ekonomiku se ale bude odvíjet od změn v agregátní poptávce, které tyto zásahy vyvolají. Efekty měnověpolitických zásahů jsou nejednoznačné, odvislé od délky uvažovaného období a od pojetí agregátní nabídky, resp. jejích změn v reakci na vzniklou novou situaci na trhu. Agregátní nabídka vyjadřuje závislost nabízeného reálného domácího produktu na cenové hladině. Ukazuje, jak velký domácí produkt budou chtít výrobci vyrábět při té které cenové hladině.⁹

Podle keynesiánské teorie mají změny v peněžní zásobě primárně vliv na úrokovou míru, a skrze investice na agregátní poptávku. V případě měnové expanze, existují-li nevyužité zdroje (produkce je pod potenciální úrovní), se očekává pouze růst produkce s mírným, resp. nulovým, růstem cenové hladiny (v krátkém období při fixních mzdových sazbách). V krátkém období vede monetární expanze k růstu reálné zásoby peněz, poklesu úrokové míry a růstu produkce. Časem roste cenová hladina, zásoba peněz klesá, dokud se produkce nevrátí na původní úroveň. Ve středně dlouhém období peníze produkci neovlivňují a změny v peněžní nabídce se odráží v proporcionálním růstu cenové hladiny.¹⁰ Peníze jsou neutrální, neschopné ovlivnit reálný produkt.

Zvýšení peněžní zásoby ovlivní i měnové kursy. Expanzivní politika povede k poklesu úrokové míry, poptávka po koruně klesne, měna znehodnotí. To zvýší export a pozitivně ovlivní platební bilanci.

⁸ FIALOVÁ, H., FIALA, J., *Malý ekonomický slovník*, 1. vydání

⁹ HOLMAN, R., *Makroekonomie, středně pokročilý kurz*

¹⁰ BLANCHARD, O., *Macroeconomics*

Skupina ekonomů (tzv. monetaristé) zastává názor, že změna peněžní nabídky má, na základě kvantitativní teorie peněz, na agregátní poptávku vliv přímý (nikoliv skrze úrokovou míru). Předpokládají v krátkém období pružné mzdy, ale přímé působení může zvýšit nominální produkci a zlepšit nezaměstnanost. Upozorňují však na snížený efekt z důvodu tzv. racionálního uvažování. Lidé a ostatní subjekty na trhu si jsou vědomi rostoucí cenové hladiny obecně. Nepodlehnu iluzi růstu vlastních mezd a spotřební výdaje ani investice nevzrostou, produkt ani nezaměstnanost se nemění. Měnové zásahy mají v pojetí monetaristů především inflační dopady.¹¹

Ovlivnit inflační očekávání je smyslem monetární strategie přímého inflačního cílování. Banka vyhláší na určité období procentní pásmo, ve kterém se bude inflace pohybovat. Aby se dostavil požadovaný efekt v očekávání, musí být odhady důvěryhodné a reálně naplňovány. Jedině pak se ekonomické subjekty adekvátně uzpůsobí svoje chování. Od roku 1998 cíluje inflaci i Česká národní banka (dále ČNB). Do té doby realizovala strategii fixních měnových kurzů.

Restriktivní opatření budou mít obdobný mechanismus účinku na ekonomiku, avšak konečné dopady budou samozřejmě opačného charakteru než v případě expanzivní politiky. Navíc monetaristé připouští, že mzdové sazby jsou směrem dolů méně pružné, proto bude mít restriktivní zásah větší vliv na snížení reálné produkce.

2.6 Peněžní trh

Peněžní trh plní funkce zprostředkování vzájemných výměn krátkodobých peněžních přebytků mezi vládními orgány, finančními institucemi a velkými společnostmi formou umístování depozit nebo nákupů cenných papírů vysokých hodnot. Úroky jsou determinovány trhem a mohou značně kolísat.¹²

¹¹ SAMUELSON, P.A. a NORDHAUS, W.D., *Ekonomie*

¹² FIALOVÁ, H., FIALA, J., *Malý ekonomický slovník*, 1. vydání

2.6.1 Peněžní zásoba

Suma peněz, kterou bankovní soustava vytvoří a kterou lidé a firmy drží jako peněžní zůstatky, se nazývá peněžní zásoba.¹³ Velikost peněžní zásoby se vyjadřuje v peněžních agregátech a ČNB ji ovlivňuje prostřednictvím měnověpolitických nástrojů (viz kapitola 2.2 Cíle a nástroje monetární politiky).

Předpokládáme-li, že obchodní banky nedrží žádné dobrovolné rezervy, leží peněžní nabídka zcela v rukách ČNB. Nabídka peněz je dokonale nepružná, graf má podobu vertikální linie.

Peněžní zásoba se zvětšuje prostřednictvím multiplikace bankovních depozit. Proces je možný díky částečným rezervám, které jsou banky povinny držet namísto 100%. Podstatou peněžního multiplikátoru je skutečnost, že depozita, která ztratí jedna banka, jsou přírůstkem banky jiné. Jedná se o reciprokou hodnotu míry povinných minimálních rezerv¹⁴, což vyjadřuje únik do požadovaných rezerv, ke kterému dojde v každém kroku půjčování. Velikost peněžního multiplikátoru je nepřímo úměrná sazbě PMR. Z toho je zřejmé, že expanzivní opatření ČNB (tj. snižování sazby PMR) povedou k tvorbě dodatečných peněz, a tedy růstu peněžní zásoby. Opačně tomu bude v případě aplikace opatření restriktivních. Roste-li míra PMR, obchodní banky mají možnost reagovat dvěma způsoby: prodat cenné papíry, aby získaly potřebné prostředky, nebo snížit objem úvěrů.

V současné době jsou bankovní instituce povinny dodržovat rezervní požadavek centrální banky na úrovni 2 % ze základu pro výpočet rezervy. To znamená, že na svém účtu, resp. v clearingovém centru ČNB, musí držet tuto likviditu. Tyto prostředky jsou úročeny repo mírou ČNB, což se však děje až od poloviny roku 2001. Do té doby tyto rezervy ležely na účtu s nulovým zhodnocením. Účelem povinných minimálních rezerv je zajištění v případě likvidních problémů obchodní banky, zajištění plynulosti mezibankovního platebního styku, jsou-li úročeny méně než tržní měrou či vůbec, představují zdanění komerční banky ve prospěch banky centrální.¹⁵

¹³ HOLMAN, R. *Ekonomie*, 3. aktual. vydání

¹⁴ ONDRČKA, P., *Teorie monetární a fiskální politiky*

¹⁵ HINDLS, R. a kol., *Ekonomický slovník*

2.6.2 Poptávka po penězích

Poptávka po penězích je takové množství peněz, které jsou ekonomické subjekty ochotny držet při dané úrokové míře. Helísek¹⁶ dále uvádí dva hlavní motivy preference likvidity před výnosnějšími finančními aktivy:

- transakční motiv (peníze držené za účelem běžných výdajů),
- spekulativní motiv (vyplývající z nejistoty výnosů alternativních finančních aktiv a očekávání vývoje jejich cen při daných úrokových mírách).

Dále zmiňuje tzv. opatrnostní motiv, představující držbu peněz pro případ neočekávaných výdajů nebo neočekávaného poklesu příjmů.

Graficky znázorňuje poptávku po penězích negativně skloněná křivka. Její posun může být vyvolán například změnou cenové hladiny, reálného důchodu, počtu ekonomických subjektů na trhu.

2.6.3 Rovnováha na trhu peněz

Jak bylo vysvětleno výše, peněžní nabídka je exogenní veličina řízená centrální bankou. Poptávka po penězích množství peněz v ekonomice neovlivňuje. Subjekty pouze, v případě změny poptávky po penězích, přeměňují svoje finanční prostředky v jiné druhy aktiv.¹⁷ Je-li úroková míra na takové úrovni, že je nabídka a poptávka po penězích vyrovnaná, subjekty jsou ochotny držet právě takové množství peněz, které nejsou ochotni směnit za jiná finanční aktiva. Je-li úroková míra vyšší než rovnovážná, poptávané množství peněz je nižší než množství peněz v ekonomice, proto subjekty svoje volné prostředky využijí na nákup ostatních finančních aktiv. Jak poroste jejich cena, bude klesat míra jejich výnosnosti, tj. úroková sazba. Klesající úroková sazba povede k růstu poptávaného množství peněz a k vyrovnání nabídky a poptávky na trhu peněz. Opačný mechanismus nastane v případě, bude-li úroková míra nižší než rovnovážná.

¹⁶ HELÍSEK, M., *Makroekonomie, základní kurs*

¹⁷ MACH, M., *Makroekonomie II pro magisterské (inženýrské) studium*

3 Bankovní systém v ČR a jeho vývoj

3.1 Bankovní systém

Bankovní systém je soubor finančních institucí zabývajících se bankovními operacemi:

- poskytováním úvěrů,
- přijímáním vkladů,
- vypisováním obligací,
- vydáváním vlastních akcií,
- převodem depozit,
- směnárenskými operacemi
- a dalšími zprostředkovatelskými operacemi.

Bankovní soustava může být jednostupňová nebo, běžně v tržních ekonomikách, dvoustupňová, tvořená ústřední bankou a obchodními bankami. Úlohu centrální banky většinou plní jedna instituce, výjimkou je například americký Federální rezervní systém (Fed), tvořený dvanácti federálními bankami¹⁸. Forma jednostupňové bankovní soustavy byla typická v počátečních dobách bankovníctví. Chyběla centrální banka, která by plnila makroekonomickou funkci a ovlivňovala vývoj hospodaření v zemi. Za počátek novodobého bankovníctví lze považovat rok 1942, kdy byla v Itálii založena Banca Monte dei Paschi di Siena, která zastávala stejné základní funkce jako dnešní moderní banky.

V České republice je bankovní systém složený z jedné centrální banky (ČNB) a ostatních bankovních institucí. Bankovní instituce jsou spolu s ostatními nebankovními finančními zprostředkovateli (pojišťovnami, penzijními, podílové a investičními fondy) součástí finanční soustavy země.

¹⁸ FRANK, R., BERNANKE, B., *Ekonomie*.

Obrázek č. 1: Struktura finančního sektoru ČR k 31.12.2008

Zdroj: VALOVÁ, Ivana. *Stabilita bank měřená kapitálovou přiměřeností*, dostupný na World Wide Web: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/200915-stabilita-do-macich-bank-merena-kapitalovou-primerenosti/>.

Hlavní prameny bankovního práva dnes tvoří následující zákony¹⁹:

zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR,

zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník,

zákon č. 21/1992 Sb., o bankách,

zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance,

zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření,

zákon č. 87/1995 Sb. o spořitelních a úvěrních družstvech.

3.1.1 Česká národní banka

V České republice plní funkci centrální banky Česká národní banka. Je zřizována vládou a jejím hlavním úkolem je péče o stabilitu měny. Měnovou politikou je na ostatních státních orgánech nezávislá, což je kompenzováno vysokou informační otevřeností.

¹⁹ SCHLOSSBERGER, O., *Komerční bankovnínictví 1*, dostupné z WWW: <http://schlossberger.sweb.cz/V%8AFS/Komer%ED%20bankovnictv%ED%201.pdf>

Řídícím orgánem ČNB je bankovní rada tvořená guvernérem (M. Singer), dvěma viceguvernéry (M. Hampl, V. Tomšík) a čtyřmi vedoucími pracovníky (R. Holman, K. Janáček, P. Řežábek, E. Zamrazilová), které jmenuje prezident republiky.

Hlavní funkce ČNB:

- péče o stabilitu měny,
- emise bankovek a mincí.

Další funkce ČNB:

- řídí peněžní oběh,
- zajišťuje platební styk a zúčtování bank,
- vykonává bankovní dohled.
- obchoduje s cennými papíry s komerčními bankami,
- poskytuje úvěry komerčním bankám,
- vede účty státního rozpočtu,
- organizuje prodej státních dluhopisů,
- vydává krátkodobé cenné papíry a obchoduje s nimi
- zajišťuje devizové hospodářství,
- podílí se na legislativní činnosti a regulaci bankovního trhu a
- plní další úkoly, jak uvádí Liška.²⁰

Měnová politika ČNB

ČNB stanovuje výši povinných minimálních rezerv, tj. procentuální část vkladů klientů, kterou komerční banky musí udržovat. Již dlouhodobě je míra povinných minimálních rezerv na úrovni 2 % a jako aktivní měnový nástroj není využívána.

Od roku 1998 ČNB realizuje politiku inflačního cílování. Od roku 2010 je vyhlášená meziroční inflace 2 % s tolerančním pásmem plus minus jeden procentní bod. Od roku 2006 provádí kontrolu nad celým finančním trhem, kam spadají nejen banky, ale i

²⁰ LIŠKA V., Makroekonomie

družstevní záložny, pojišťovny, penzijní fondy, investiční společnosti a investiční a podílové fondy, leasingové společnosti a další.

Centrální banka je nejdůležitějším subjektem, který určuje výši úrokových sazeb v ekonomice. Tzv. pravidlo měnové politiky vyjadřuje reakci centrální banky prostřednictvím změn krátkodobých úrokových sazeb na peněžním (mezibankovním) trhu na předpokládaný vývoj míry inflace a reálného produktu (ve zjednodušeném pohledu). Reálná úroková sazba je přibližně určena rozdílem mezi nominální úrokovou sazbou a očekávanou mírou inflace. To znamená, že při dané nominální úrokové míře bude reálná úroková míra tím vyšší, čím nižší míru inflace očekáváme. Příklad: centrální banka reaguje na vyšší míru inflace zvýšením reálných úrokových sazeb (tj. mění nominální úrokové sazby tak, aby udržela požadovanou úroveň reálných úrokových sazeb). Cílem je udržet cenovou stabilitu tak, aby odpovídala představám centrální banky o přijatelné míře inflace. Vyšší reálné úrokové sazby omezí spotřební výdaje, investice, vládní výdaje, čistý export. Roste tím ale i inflační očekávání ekonomických subjektů.²¹ Reakce banky proto musí být přiměřené.

Hlavním nástrojem, který ČNB využívá k regulaci peněžního trhu, jsou operace na volném trhu. Krátkodobé cenné papíry prodává komerčním bankám za repo sazbu. Diskontní sazba je sazba, za kterou komerčním bankám poskytuje úvěry. ČNB tak reguluje cenu peněz na trhu a peněžní zásobu.

Od roku 2004 je ČNB členem Evropského systému centrálních bank, který je složen z Evropské centrální banky a národních centrálních bank členských států EU. Na oblast bankovníctví EU se vztahuje Direktiva 2000/12/ES o přístupu k činnosti úvěrových institucí a jejím výkonu²². Snahou je vytvořit jednotný bankovní trh a konkurenceschopné prostředí v rámci celé Evropské unie (dále EU), což spočívá především v nastavení stejných podmínek založení a činnosti poboček zahraničních bank, udílení bankovních licencí a volném zakládání poboček v členských zemích EU či způsobu dohledu nad bankami a uznávání licencí.²³

²¹ SOUKUP, J. a spol., *Makroekonomie, moderní přístup*

²² POLOUČEK, S., *Bankovníctví*

²³ PA VLÍKOVÁ, *Monetární politika a vývoj bankovního sektoru (BP)*

3.1.2 Komerční banky

Komerční banky jsou akciové společnosti zapsané v obchodním rejstříku s minimálním kapitálem 500 mil. Kč hospodařící za účelem dosažení zisku na základě licence ČNB. Vytváří vlastní řídící a kontrolní orgány – valnou hromadu, představenstvo a dozorčí radu. Obvykle budují centrálu a síť poboček, se souhlasem ČNB mohou podnikat na území státu v rámci Evropské unie. Také zahraniční banky mohou na území České republiky podnikat. Banky se sídlem v členském státu EU mají možnost využívat výhod tzv. jednotné licence, banky ze států mimo EU musí získat licenci od ČNB.²⁴

V České republice převládají banky univerzálního charakteru. Plní především funkci poskytovatele úvěrů fyzickým a právnickým osobám a opačně příjemce vkladů. Dále zajišťují platební transakce a zúčtování, vydávají a zároveň obchodují s cennými papíry (dluhopisy, vkladovými certifikáty), poskytují směnářské, poradenské a konzultační služby, investují do akcií, vytvářejí rezervy, obchodují s devizami atd.

Specializované bankovní instituce se zaměřují na určitou konkrétní činnost. Nabízejí jen určitou část produktů nebo dokonce jen několik z nich, jež mají uvedeny v licenci.²⁵ Patří sem banky:

- garanční,
- rozvojové,
- hypoteční,
- konsolidační a další.

Zvláštní skupinu tvoří spořitelny, které většinou nedisponují plnou licencí univerzální banky.

²⁴ Zákon č. 21/1992 Sb. o bankách, v platném znění, část druhá, paragraf 5 – 5c

²⁵ SCHLOSSBERGER, O., *Komerční bankovníctví I*

3.2 Situace na bankovním trhu

Banky v rámci finanční soustavy ČR mezi ostatními subjekty převládají a naprostou většinou jsou tvořeny zahraničním kapitálem. Bankovní trh je charakteristický koncentrací subjektů, dominují velké bankovní domy. V poslední době se banky zaměřují na soukromé bankovníctví, především rozvíjí hypoteční a spotřebitelské úvěry, příp. stavební spoření pro domácnosti. Kontrolu nad bankovním sektorem provádí Česká národní banka.

Ekonomická krize nezasáhla český finanční trh příliš zásadně. Běžný občan pocítil změnu především ve vyšší rizikové příirážce, banky se staly při půjčování peněz opatrnější, větší důraz kladou na kredibilitu žadatele o úvěr. Vyrovnání se s krizí bez větších problémů je připisováno vysoké likviditě trhu i rozhodujících bank a zásahům ČNB, která postupně snižovala repo sazbu tak, aby uvolňovala přístup k financování. Od února 2008, kdy dvoutýdenní repo sazba byla 3,75 %, klesla na současných 0,75 %. Ani relativně výrazné oslabení koruny v roce 2009 (např. v únoru 2009: 28,03 Kč/EUR, proti únoru 2008: 25,66 Kč/EUR) nevedlo k významnému kapitálovému odlivu. Český finanční sektor nebyl uměle stimulován žádnými státními subvencemi či mimořádnými opatřeními. Některým bankám s rozhodujícím podílem zahraničního kapitálu naopak pomohly svými finančními injekcemi domácí vlády příslušných bankovních skupin. Ekonomická krize měla také vliv na ostatní ekonomické subjekty. Avšak ani zhoršující se situace dlužníků nezpůsobila bankám ztráty, pouze snížila jejich ziskovost.

Bankovní sektor v obtížném roce začínající krize (2008) vykázal jen o 3 mld. Kč nižší čistý zisk než v předchozím roce, a to 45,7 mld. Kč. V roce 2008 dokonce úvěry vzrostly meziročně o 16,4 %. Dobře si vedly střední i malé banky, kde růst úvěrů dosáhl 20 %, resp. 26 %, u stavebních spořitelů dokonce 26,8 %.

V první polovině roku 2009 provedla ČNB tzv. strast testy, které prokázaly dobrou kapitálovou vybavenost českého bankovního sektoru. Zkoumána byla kapitálová přiměřenost (tj. minimální výše kapitálu, kterou musí banka vzhledem k objemu a rizikovosti svých obchodů udržovat), jakožto ukazatel stability banky, při třech scénářích

vývoje světové ekonomiky. Pouze jedna banka se dostala do oblasti záporného kapitálu, a to v nejpesimističtějším scénáři ekonomické deprese.²⁶

Ke konci roku 2009 bylo na českém trhu evidováno celkem 39 bank (o 1 banku více než v roce 2008), z toho 7 českých, 14 zahraničních bank a 18 poboček zahraničních bank.

²⁶ Článek ze dne 30. 7. 2010. Dostupný na World Wide Web:
<<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/bankovnictvi-investovani/cesky-bankovni-sektor/1000464/57975/>>

4 Platební karty

Platební karta je druhem elektronického platebního prostředku, odpovídající (z hlediska materiálu, rozměrů, konstrukce) mezinárodním normám, kterým oprávněný držitel může provádět bezhotovostní platby a výběry hotovosti z běžného účtu, k němuž je karta vystavena. Platební karta (dále PK) musí obsahovat označení vydavatele karty, jméno držitele PK, popř. jinou formu identifikace držitele, podpis, číslo PK, platnost PK a záznam dat.²⁷

Za kolébku platebních karet jsou považovány Spojené státy americké. Právě tamní společnost Western Union v roce 1914 jako první přišla na trh s věrnostními kartami a později, v roce 1958, první bankovní karty nabídla Bank of America. O osm let později se systém bankovních platebních karet rozšířil i do Evropy a postupně byly zakládány i nebankovní instituce orientující se na vydávání karet. Ačkoliv se platební karty ve svých počátcích potýkaly s řadou problémů, během padesáti let se staly, také díky dynamickému technologickému rozvoji, doslova atributem dnešní komerční společnosti.²⁸

4.1 Využití platebních karet

S rozvojem techniky a informačních technologií vznikaly nové možnosti, jak karty využívat. Dnes multifunkční platební karty jsou oblíbené u široké veřejnosti. V současné době nabízejí následující možnosti využití:

- přímé platby v obchodech,

Předpokládají adekvátní technické vybavení obchodu mechanickou čtečkou („žehličkou“) pro přetisk dat z embosovaných karet, nebo elektronickým platebním terminálem umožňujícím zpracování dat z magnetických proužků a přímé spojení s bankovním účtem v okamžiku platby. Tzv. virtuální karty slouží k bezhotovostním platbám v internetovém prostředí, v některých případech zásilkového obchodu či objednávek postačí přepis údajů

²⁷ ŽÁK, M. a kol., *Velká ekonomická encyklopedie*

²⁸ JURÍK, P., *Svět platebních karet*

z běžné karty do objednávkového formuláře, a v neposlední řadě stojí za zmínku platby pomocí mobilního telefonu, v kterém jsou číslo karty a PIN kód přímo uloženy.

- služby bankomatu:
 - výběr hotovosti,
 - převody peněz z účtu na účet,
 - vklad hotovosti na účet,
 - dobíjení účtu mobilního telefonu,
- Cash Advance: výběr hotovosti proti předložení karty v bance či vybraných místech,
- Cash Back: výběr hotovosti proti předložení karty ve vybraných prodejních místech.

Rostoucí všestrannost a intenzitu použití karet umožnil technologický pokrok, díky němuž byla zaručena vyšší bezpečnost dat zaznamenaných na kartě, a tudíž snížené riziko jejich zneužití. Rozšířené jsou dnes zejména karty s magnetickým proužkem, roste obliba čipových karet, embosované karty s reliéfním záznamem dat jsou především v zahraničí otázkou prestiže a možnosti použití i v místech, která nejsou vybavena elektronickým platebním terminálem. Laserová technologie uložení dat se u platebních karet neprosadila, svůj význam si našla především u jiných typů identifikačních karet.

4.2 Klasifikace platebních karet

Dle zúčtování transakcí

- Charge karty (viz dále)
- Kreditní karty (viz dále)
- Debetní karty (viz dále)

Dle záznamu dat na kartě

- Embosované karty – karty s vyraženými údaji (tzv. reliéfním písmem)
- Elektronické karty – karty s magnetickým proužkem, čipem, či obojím (tzv. hybridní karty)

- Virtuální karty – ve formě čísla pro on-line platby

Dle možnosti využití

- Bankomatové karty – pouze výběr hotovosti z ATM
- Platební karty – všestranné využití
- Elektronické peněženky – na bázi čipové technologie, úhrada drobných nákupů

Dle geografické platnosti

- Karty mezinárodní
- Karty tuzemské

Dle vlastníka

- Osobní karty
- Business karty (firemní)

Dle bonity klienta

- Základní karty
- Prestižní karty
- Výběrové karty

Specifické typy karet

Předplacené karty – předplacená částka, resp. aktuální zůstatek, jsou uloženy přímo v čipu, resp. magnetickém proužku, karty; obvykle nelze opětovně dobít

Minikarty – poloviční formát běžné karty; nelze využít pro bankomatové transakce

Co-branded karty – karty vydané bankou ve spolupráci s obchodním partnerem; který poskytuje držiteli výhody

Affinity karty – karty vydané bankou ve spolupráci s neziskovými organizacemi; výhody z používání karet plynou zájmové organizaci

Úvěrové karty - charge a kreditní

Charge karty a kreditní karty umožňují vlastníkovu čerpat finanční prostředky v předem stanoveném limitu z úvěrového účtu. Bezúročný úvěr musí být, v případě charge karet,

splacen jednorázově. Úvěr čerpaný pomocí kreditní karty je splácen v pravidelných splátkách, avšak po uplynutí bezúročné lhůty závazek vůči bance narůstá smluvenými úroky. Charge i kreditní karty představují pro banky vyšší riziko v nekontrolovatelném čerpání spotřebitelských úvěrů, proto kladou větší důraz na zhodnocení důvěryhodnosti a platební schopnosti klienta (tzv. scoring – posuzování výše, pravidelnosti příjmů, závazků, majetku apod.). Charge karty jsou vydávány movitějším klientům, umožňují čerpat vyšší částky, ale bývají dražší.

Debetní karty

Debetní karty jsou mladším produktem na trhu. Jejich vznik v sedmdesátých letech umožnil technologický pokrok v oblasti záznamu a přenosu dat, kdy díky magnetickému proužku bylo umožněno okamžité spojení platebního terminálu s běžným účtem klienta. Ten je zatížen prakticky v okamžiku platby či výběru hotovosti, případné zpoždění je způsobeno užitou technologií zpracování dat. Klient nečerpá úvěr, ale pouze vložené peníze do výše svého kontokorentu. Z hlediska banky je jejich užívání bezpečnější a mohou být nabízeny i méně bonitním klientům.²⁹

²⁹ PA VLÍKOVÁ, A., *Monetární politika a vývoj bankovního sektoru* (BP)

5 Trh s platebními kartami

5.1 Sdružení pro bankovní karty

Rozvoj platebních karet v ČR zajišťuje od roku 1992 Sdružení pro bankovní karty (dále SBK). Sdružuje se zde 17 bank a 19 společností se statutem pozorovatele a náplní jejich činnosti je tvorba bezpečnostních a technologických pravidel, tvorba návrhů zákonů, na kterých spolupracuje s ČNB, vedení statistik, pořádání vzdělávacích programů. Řídí se doporučeními Evropské rady pro platební styk a spolupracuje a jedná s tuzemskými i zahraničními partnery.

5.2 Bankovní asociace a základní typy karet

V současné době se můžeme na trhu setkat s kartami pěti společností. Tabulka č. 1 je seznamem společností, jejichž karty se na českém trhu používají. Karty společnosti American Express jsou u nás těžko dostupné. Vydává je například BAWAG bank CZ. Navíc někteří obchodníci přijímají karty japonské společnosti Japan Credit Bureau (JCB), jejíž karty však nejsou na našem trhu emitovány.

Tab. č. 1: Značky bankovních karet na českém trhu

MasterCard
VISA
American Express (AmEx)
Diners Club
Japan Credit Bureau (JCB)

Jednotlivé typy karet se liší nejen svým technickým provedením (embosované vs. elektronické), ale především možnostmi využití, které svému držiteli nabízí. Platební karty jsou vždy vázané ke konkrétnímu peněžnímu účtu, z něhož jsou prostředky čerpány. Společnosti nabízí rozdílné druhy karet různým klientům dle jejich důvěryhodnosti, exkluzivity i konkrétních požadavků. Především prestižní karty se typizují doplňkovými službami (oprávnění vstupu do VIP klubů a salónků apod.). Nejprestižnější kartou vydávanou v České republice je VISA Platinum od UniCredit Bank (roční poplatek 7 000 Kč). Ostatní banky svým VIP klientům nabízí karty z řady Gold.

5.3 Struktura vydaných karet

Běžný klient banky při výběru platební karty prvotně řeší, zda bude využívat kartu debetní, kreditní, případně charge kartu. Uvedené typy se liší ve způsobu zúčtování jednotlivých plateb a z pohledu banky představují různá rizika. Proto i banka vybírá karty, které k účtům různých klientů nabízí. Rozdílná rizikovost karet je hlavním faktorem ovlivňujícím strukturu vydaných karet.

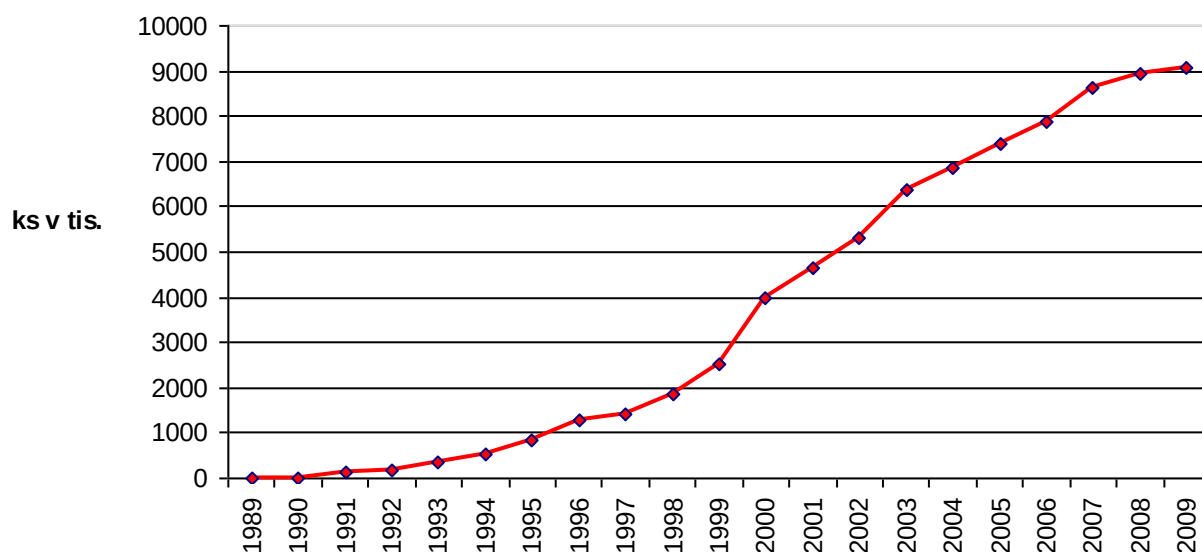
Podle statistik SBK pro rok 2009 připadá na každého obyvatele (včetně dětí) téměř jedna karta (viz Tab. č. 1). Ačkoliv nadále zaostáváme za některými západoevropskými zeměmi, kde tomu je až 3,5 karty na obyvatele, je nepochybné, že tento platební nástroj je oblíbený u široké veřejnosti.

Tab. č. 1: Karty vydané v ČR v roce 2009 dle společností

	MC	MC Elec.	Maestro	VISA	Electron	AmEx	DC	JCB	Ostatní	CELKEM
Vydané karty celkem	1 654 480	73 367	1 409 888	1 241 138	4 216 248	0	11 076	0	448 111	9 054 308
z toho: tuzemské karty	1	0	432	4	0	0	0	0	444 760	445 197
: mezinárodní karty	1 654 479	73 367	1 409 456	1 241 134	4 216 248	0	11 076	0	3 351	8 609 111

Zdroj: Statistiky SBK

Graf č. 1: Počet vydaných karet v ČR

Zdroj: Statistiky SBK, vlastní propočty (zdrojová tab. č. I – Přílohy)

Po roce 1989 počet vydaných karet rapidně rostl (viz Graf č. 1). Během prvních dvou let se jejich počet meziročně zvyšoval o stovky procent. Od roku 2000 se meziroční nárůst počtu vydaných nových karet zpomaloval, výjimkou byl rok 2003, kdy byla také zaznamenána zvýšená poptávka po kartách čipových a hybridních (viz Tab. č. 2). Postupně rostl zájem klientů i počet bank vydávajících karty a největší z nich přešly na duální systém, začaly vydávat karty značek MasterCard i VISA. Karty se staly dostupnější pro širší bankovní klientelu.

Tab. č. 2: Počet vydaných čipových a hybridních karet

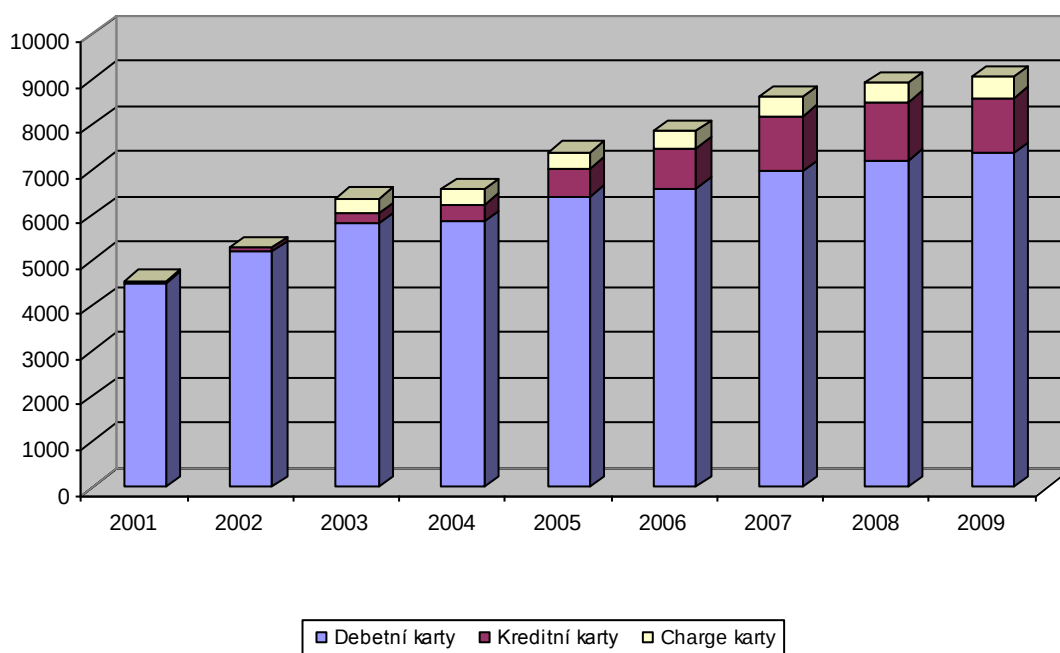
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
počet (tis. ks)	795	801	1429	2166	2830	3489	5812	7242	7892
meziroční změna (%)		0,75	78,40	51,57	30,66	23,29	66,58	24,60	8,98

Zdroj: statistika SBK, vlastní propočty

Počet vydaných karet v posledních třech letech stagnuje, což lze přisuzovat již značnému rozšíření debetních karet mezi klienty a hospodářské situaci v zemi. Mění se však struktura vydaných karet. Nárůst celkového počtu byl od roku 2003 tažen především kreditními kartami. Jejich počet se v tomto období navýšil šestinásobně proti 25% nárůstu karet debetních. Nadále však debetní karty převládají (81 % karet), ale podíl kreditních se

postupně zvyšuje (viz Graf č. 2). Tento fakt je obecně hodnocen jako pozitivní. Kreditní karty, umožňující snadné dosažení úvěru kdykoliv spotřebitel potřebuje, podporují ekonomickou aktivitu subjektů a oživují ekonomiku. Na druhou stranu roste riziko nedobytných pohledávek, čehož si jsou banky vědomy, a kladou větší důraz na scoring klientů. Přesnější a věrohodnější odhad o schopnosti klienta splácet jim významně usnadňuje instituce mezibankovního úvěrového registru, která zde funguje od roku 2002. Registr eviduje bankovní klienty a podává relevantní informace o jejich platební morálce. Přísnějšímu hodnocení solventnosti klienta lze přisuzovat mírné snížení počtu charge karet v roce 2008 a kreditních karet v roce 2009 meziročně o 4 % na 1 225 tisíc kusů (viz Tab. II - Příloha).

Graf č.2: Podíl debetních, kreditních a charge karet na celkovém počtu vydaných karet

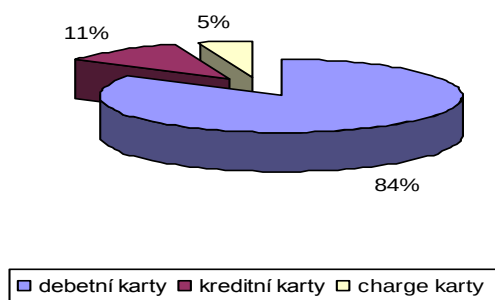

Zdroj: Statistiky SBK, vlastní propočty (zdrojová tab. č. II – Přílohy)

Pro srovnání (Grafy č. 3 a 4) proti roku 2006 se počet kreditních karet zvýšil o 3 p.b. na úkor karet debetních. Podíl charge karet zůstal přibližně na stejné úrovni. Přetrvávající převaha debetních karet nad úvěrovými odpovídá situaci ve většině evropských zemí (výjimkou jsou Francie, Irsko, Velká Británie a Řecko). Je to dáno menším rizikem

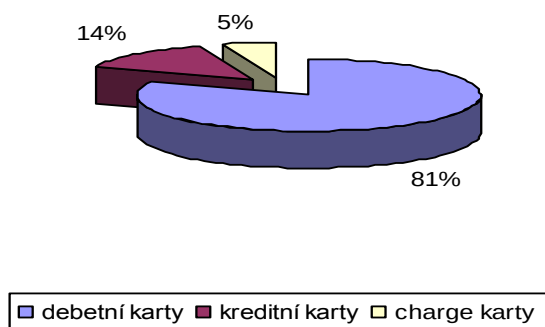
z pohledu banky při čerpání finančních prostředků, kontrolou stavu účtu v okamžiku platby.

Graf č. 3: Struktura vydaných karet dle typu v roce 2006

Zdroj: Statistiky SBK, vlastní propočty (zdrojová tab. č. II – Přílohy)

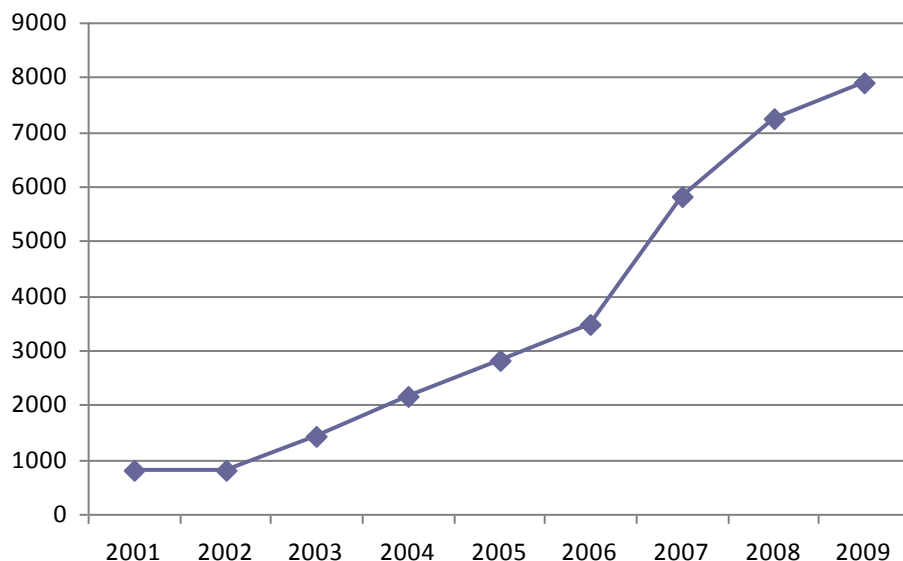
Graf č. 4: Struktura vydaných karet dle typu v roce 2009

Zdroj: Statistiky SBK, vlastní propočty (zdrojová tab. č. II – Přílohy)

Od roku 2006, kdy přibližně 44 % karet bylo čipových, příp. hybridních, rapidně pokročila konverze na současných 87 %. Počet vydaných čipových, resp. hybridních karet, v průběhu let vyjadřuje Graf č. 5. Naprostou převahu na trhu mají karty s mezinárodní platností (nad 95 %).

Graf č. 5: Počet vydaných čipových a hybridních karet v ČR

Zdroj: Statistika SBK, vlastní propočty (zdrojová tabulka č. 2 v textu výše)

Banky vydávají karty následujících bankovních asociací:

MasterCard, VISA, American Express a DinersClub International.

Nejčastěji jsou vydávány karty společnosti VISA, tvoří až 60 % všech karet. Obecně převažují elektronické karty nad embosovanými. Jejich výhodou je lepší zabezpečení před zneužitím, nevýhodou pak předpoklad vybavení obchodu elektronickým platebním terminálem. Elektronické karty bývají levnější. Poplatky za vystavení, vedení či blokaci karty bývají nižší než u karet embosovaných, příp. nulové.

Specifické typy karet

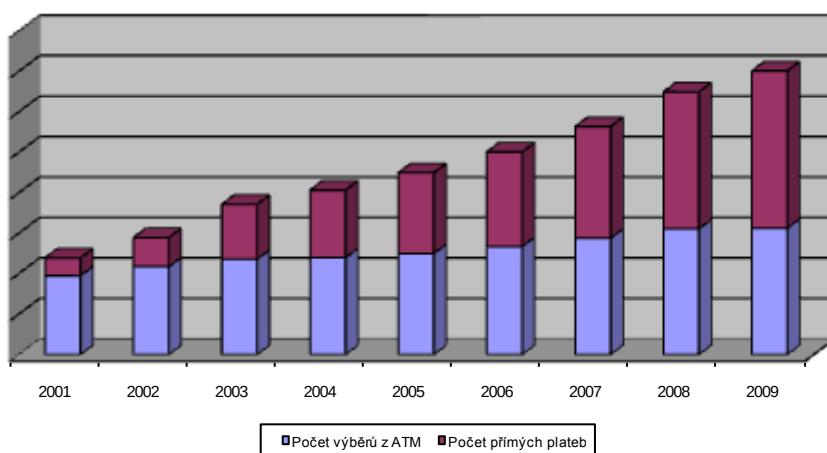
Velkou oblibu si u českých spotřebitelů získaly co-branded (kobrandované) karty. Mezi populární patří například kreditní co-branded karty vydávané bankou Citibank. Ve spolupráci s ČSA vydává MasterCard Citi, s provozovatelem čerpacích stanic Shell pak MC Shell. Karta MC Partner od České spořitelny umožňuje čerpat řadu výhod u více než deseti partnerských společností (CK ČEDOK, Asko atd.). Širokou nabídku co-brandovaných karet nabízí banka HVB Bank (např. VISA ČSA, VISA Droxi), jejíž portfolio kreditních karet tvoří co-branded karty ze 40 %. Affinity karty ani karty formátu

mini se v České republice nevydávají. Předplacené karty nejsou prozatím příliš rozšířené, ale do budoucna představují velký potenciál. Mohou jimi disponovat lidé, aniž by prošli jakýmkoliv scoringem a dokonce aniž by měli vedený účet u některé z bank. Útraty z předplacené karty jsou dle výpisů kontrolovatelné a maximální výše útraty je limitována dobrou částkou na kartě. Proto jsou tyto bankovní karty vhodné i pro děti. V České republice nabízí předplacené karty Česká spořitelna, a to jen v třídě business. Zvláštním typem jsou tzv. customization karty. Technickým provedením se nijak neliší od jiných typů karet, ale z hlediska marketingového jsou zajímavým nástrojem, jak odlišit vlastní karty od konkurenčních a přilákat klienty. Atraktivita customization karet spočívá v možnosti volby designu (obrázkového provedení) zcela dle přání klienta. Tyto karty nabízí například Komerční banka, a.s. (dále KB), Česká spořitelna, a.s. (dále ČS) i Československá obchodní banka, a.s. (dále ČSOB).

5.4 Způsob využití platebních karet

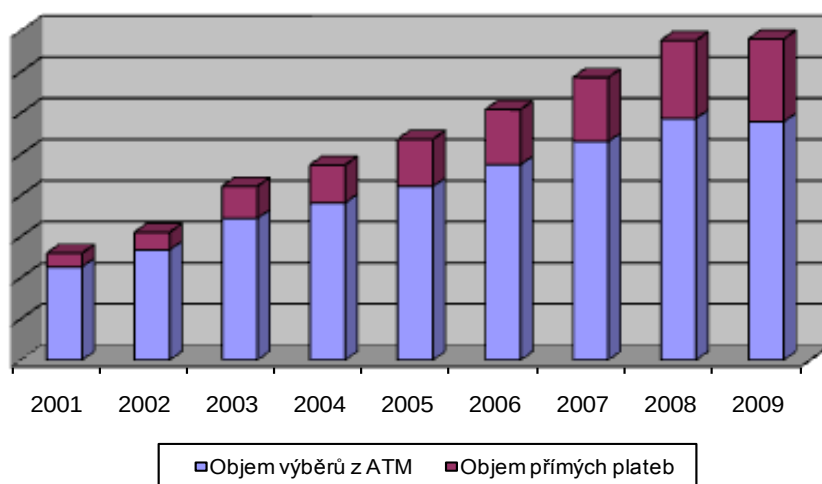
Platební karty byly až do roku 2007 převážně využívány k výběrům hotovosti z bankomatů. Počty výběrů z bankomatů i přímých plateb od roku 2001 rostou (viz Graf č. 6), počet přímých plateb však rychleji. Rok 2008 byl zlomový a v roce 2009 počet přímých plateb u obchodníka převýšil počet bankomatových transakcí téměř o čtvrtinu, přičemž objem všech přímých plateb dosáhl jen přibližně 35 % objemu všech výběrů z bankomatů. I objemy výběrů z ATM a přímých plateb meziročně rostly (viz Graf č. 7). Výjimkou byl rok 2009, kdy došlo k mírnému poklesu (cca o 1,4 %).

Graf č. 6: Počet výběrů z ATM a přímých plateb u obchodníka

Zdroj: Statistiky SBK, vlastní propočty (viz zdrojová tabulka č. IV – Přílohy)

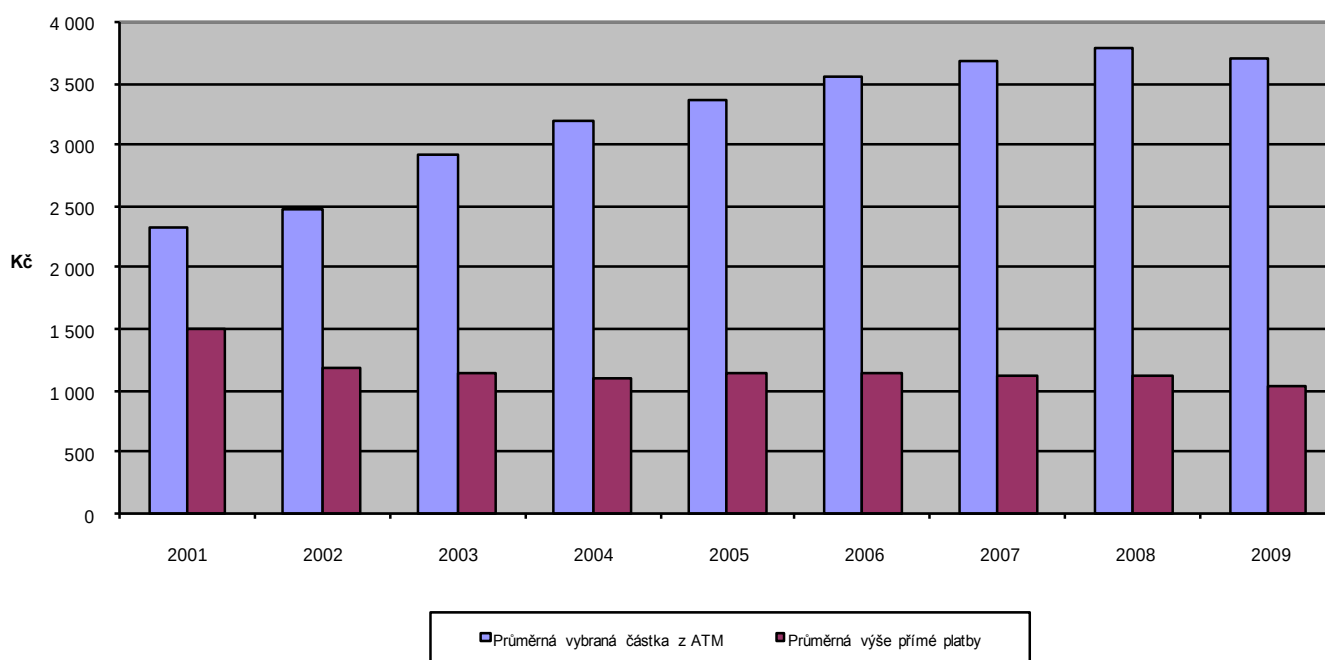
Graf č. 7: Objem výběrů z ATM a přímých plateb u obchodníka

Zdroj: Statistiky SBK, vlastní propočty (viz zdrojová tabulka č. V – Přílohy)

Vývoj používání platebních karet na českém trhu ve sledovaném období naznačuje žádoucí trend upřednostňování používání karet k přímým platbám i nižších peněžních částek před výběrem hotovosti (viz Graf č. 8). Průměrná přímá platba v obchodě neustále klesá a blíží se k magické hranici 1000 Kč. Průměrná suma peněz vybraná z bankomatu činí 3 702 Kč a převažuje meziroční rostoucí trend této částky, k němuž jsou klienti motivováni relativně vysokými poplatky za jednotlivé výběry. Snahou bank je přimět klienty zacházet s hotovostními penězi minimálně a využívat především elektronické platební transakce, které jsou pro ně méně nákladné. Ve většině evropských zemí převažují přímé platby nad bankomatovými transakcemi.

Graf č. 8: Porovnání průměrných obnosů vybraných v ATM a placených přímo

Zdroj: Statistiky SBK, vlastní propočty (viz zdrojová tabulka č. VI – Přílohy)

5.5 Vybavenost obchodních míst

Obchodníci, kteří chtějí přijímat karty jako platební nástroj svých klientů, musí splnit příslušné formální požadavky a být technicky vybaveni. Předpokladem je smlouva o akceptaci platebních karet uzavřená se zpracovatelskou bankou, která následně hradí obchodníkovi platby na základě předložených účtenek či dat z elektronických platebních

terminálů. Obchodník musí disponovat buď elektronickým platebním terminálem, který zpracovává data uložená na magnetickém proužku či čipu, nebo imprinterem pro přetisk dat z embosovaných karet. Vybavenost obchodních míst se výrazně zlepšuje (viz Tab. č 3). Obchodníci zaznamenali rostoucí oblibu karet a uvědomují si potenciál „neomezeného“ finančního zdroje, které si s sebou jejich klienti přinášejí. Karty působí psychologicky a mohou ovlivnit aktuální rozhodnutí zákazníka o nákupu, potažmo o výši celkové útraty. V konečném efektu popularita karet zvyšuje počet obchodů, kde karty přijímají, což zpětně působí právě na rostoucí oblíbenost karet, kterými lze platit ve stále více obchodech. V roce 2009 bylo možno platit kartou již ve více jak 62 tisících obchodů, přičemž elektronickým platební terminál mělo 85 % z nich. Nucená výměna elektronických platebních terminálů z důvodu přechodu na čipovou technologii a fúzování či likvidace některých podniků způsobily v roce 2006 snížení počtu obchodních míst vybavených POS o přibližně 1 000.

Tab. č. 3: Počet obchodních míst akceptujících PK

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celkem	38 956	40 224	48 723	51 393	54 667	53 265	54 340	58 007	62 614
meziroční změna (%)		3,25	21,13	5,48	6,37	-2,56	2,02	6,75	7,94
S elektronických platebním terminálem (POS)	18 998	25 439	31 678	37 394	42 909	41 875	45 539	49 928	53 375
meziroční změna (%)		33,90	24,53	18,04	14,75	-2,41	8,75	9,64	6,90

Zdroj: Statistiky SBK, vlastní propočty

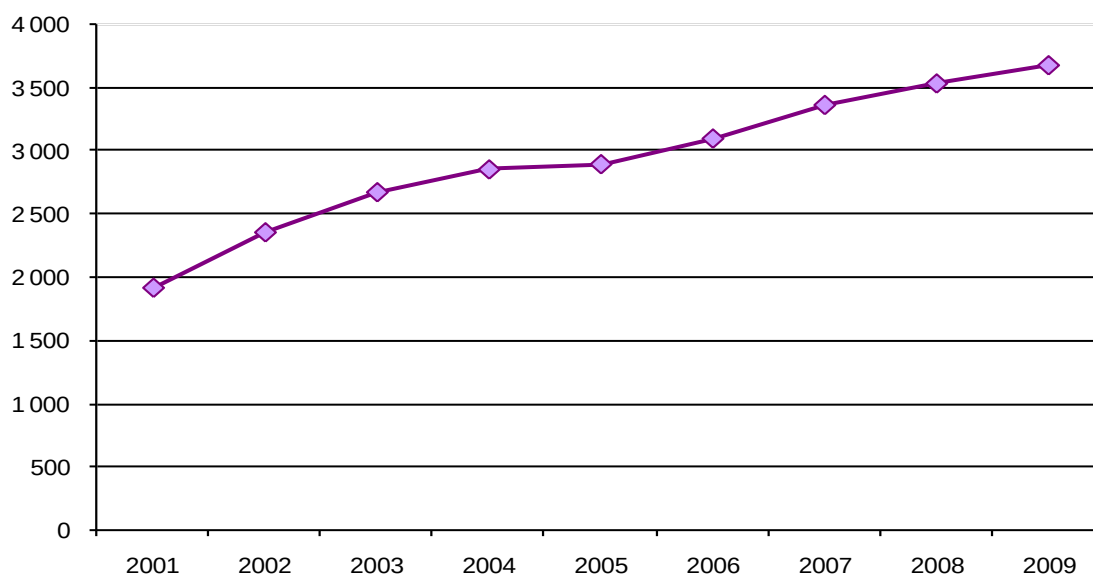
Obchodníci v ČR přijímají karty následujících bankovních asociací (dle smlouvy o akceptaci karet):

- MasterCard,
- VISA,
- American Expres,
- Diner Club International,
- JCB.

5.6 Bankomaty

I když mají banky tendence motivovat svoje klienty k využívání karet především v bezhotovostních platbách, výběry z bankomatů jsou stále velmi často využívanou službou. Banky musí respektovat požadavky svých klientů, proto počet bankomatů meziročně stále roste (viz Graf č.9). Od roku 2001 je k dispozici téměř jejich dvojnásobek, celkem jich v České republice najdeme přibližně 3 679.

Graf č. 9: Vývoj počtu bankomatů

Zdroj: Statistiky SBK, vlastní propočty (viz zdrojová tabulka č. 4 v textu)

Tab. č. 4: Vývoj počtu bankomatů

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ks	1 909	2 350	2 669	2 850	2 892	3 096	3 363	3 534	3 679
meziroční změna (%)		23,10	13,57	6,78	1,47	7,05	8,62	5,08	4,10

Zdroj: Statistiky SBK, vlastní propočty

5.7 Praktický příklad bankovních platebních karet

5.7.1 Platební karty České spořitelny, a.s.

Česká spořitelna nabízí karty debetní (viz Tab. č. 5) i úvěrové (pouze pro právnické osoby), a to společností VISA i MasterCard. Jednotlivé typy karet jsou určeny fyzickým osobám, eventuelně studentům, nebo podnikatelům, vydávané k příslušnému typu bankovního účtu. V současné době ČS nerozlišuje úvěrové karty na kreditní a charge. Charge karty VISA jsou k dispozici pouze v třídě business pro velké firmy. Zajímavým produktem je předplacená karta Maestro, rovněž určená firemní klientele, kterou lze opakovaně dobýt. ČS vyřadila ze svého karetního portfolia čistě bankomatovou kartu k dětskému účtu Junior i kreditní karty Diners Club.

Česká spořitelna disponuje širokou sítí bankomatů, čítající až 1 200 kusů. Držitelům karet ČS zaručuje kvalitní dostupnost hotovosti, možnost měnit PIN kód, dobít kredit mobilního telefonu a zjistit zůstatek na účtu.

Tab. č. 5: Debetní karty ČS

Debetní karty k os. účtům	Typ	Min. věk	Internetové platby	Výhody	Požadavky
VISA Electron	El.	8	√	Bonus program	os. účet
Maestro	El.		-		
VISA Classic Partner	Emb.	15	√	Bonus program, Program Partner	os. účet
MC Standard Partner	Emb.		√		
VISA Gold Partner	Emb.	15	√	Bonus program, Program Partner	os. účet
MC Gold Partner	Emb.		√		
VISA Gold	Emb.	18	√	Bonus program, cestovní poj., poj. karty a os. věci	Exclusive konto, scoring klienta

Vysvětlivky: Emb. – embosovaná karta, El. – elektronická karta

Výhody:

Bonus program – směna bodů, nasbíraných za platby kartou, za dárky a jiné odměny,

Program Partner – slevy ve vybraných obchodech

Fyzickým osobám jsou nabízeny pouze debetní karty (viz tab.). Pro udělení karty nejsou na žadatele, kromě zájemců o VISA Gold, kladeny žádné speciální požadavky. Stačí otevřený

osobní účet. Větší důraz se klade na hodnocení firemní klientely, jim jsou nabízeny i úvěrové karty charge. Za karty vydané k osobnímu účtu se neplatí žádný zvláštní poplatek, karty jsou v ceně účtu. Ke všem kartám je umožněno využívat službu cash back.

Chytrá karta

Tato karta není vydávána k žádnému typu osobního účtu, ale ke speciálnímu kartovému účtu, který banka otevře při vydání karty. Tzv. chytrou kartu si klient může nastavit podle vlastních potřeb a nakonec i zvolit vlastní design. Také poplatky se odvíjí od individuálního nastavení karty. Podle počtu aktivovaných volitelných služeb se pohybují od 19 Kč do 89 Kč měsíčně.

Výhody a služby zdarma:

- Garance nejnižší ceny (tj. pojištění na finanční ztrátu způsobenou rozdílem kupní ceny zaplacené a kupní ceny u obdobného prodejce ve stejném období) – podmínky:
 - o min. cena zboží: 500 Kč,
 - o min. rozdíl cen: 300 Kč,
 - o max. hodnota zboží: 30 000 Kč,
 - o max. pojistné plnění na 1 pojistnou událost: 5 000 Kč
 - o max. počet případů za rok: 3.
- Ochrana nákupu při zničení či krádeži (tj. pojištění na zakoupené zboží v hodnotě od 500 Kč do 30 000 Kč; max. 3 pojistné události za rok).

Volitelné služby:

- slevy programu Sphere card (až 30% slevy v síti více než 7000 obchodů),
- prodloužená záruka na zaregistrované zboží o 1 rok (tj. pojištění na zboží v hodnotě od 3 000 Kč do 80 000 Kč; ročně max. 3 ks zaregistrovaného zboží a 3 pojistná plnění),
- odměna do Penzijního fondu ČS,
- zvýhodněný Bonus program (sbírání bonusových bodů za každou platbu u obchodníka a dobítí kreditu mobilního telefonu v bankomatu a jejich směna za odměny),

- používaná karta zdarma,
- zůstatkové SMS.

Dokoupitelné služby:

- pojištění schopnosti splácet,
- pojištění karty a osobních věcí.

5.7.1 Platební karty Československé obchodní banky, a.s.

V karetním portfoliu ČSOB jsou debetní karty společností VISA a MasterCard (viz Tab. č. 6) a výhradně kreditní karty MasterCard. Vydávání charge karet bylo ukončeno. Bankomatová karta VISA Electron BABY slouží výhradně k výběru hotovosti z bankomatů a je určená dětem již od 8 let věku.

Tab. č. 6: Debetní karty ČSOB

Debetní karty	Typ	Platby na internetu	Poznámka	Roční poplatek
MC Standard	Emb.	√		45 Kč
VISA Electron	El.; čip	√		20 Kč
MC Gold	Emb.	√		350 Kč
VISA Classic	Emb.	√		45 Kč
VISA Gold	Emb.	√		350 Kč
VISA Classic Student	Emb.	√	studenti SŠ, VŠ (15 - 28 let) ke Studentskému kontu Plus	v ceně konta
VISA Electron Baby	El.; čip	bankomatová karta	děti 8 - 15 let k Dětskému kontu Slůně	v ceně konta

Vysvětlivky: Emb. – embosovaná karta, El. – elektronická karta

Částky ve sloupci Roční poplatek se vztahují na karty vydané mimo produktový balíček. K různým typům kont jsou určité platební karty vydávány a vedeny zdarma.

Nejprestižnější z karetního portfolia ČSOB jsou zlaté MC Gold, VISA Gold a úvěrová karta Diners Club (roční poplatek 4 000 Kč). Právě poslední jmenovaná nabízí řadu exkluzivních výhod pro svého držitele (například přístup do letištních salónek, výhody v autopůjčovnách apod.). Úvěr je splácen z účtu formou inkasa. Prestižní stříbrné karty MC/VISA Business jsou určeny bonitním osobám - podnikatelům. Tzv. Image karta je platební karta VISA Classic, jejíž podobu si klient může zvolit podle vlastních představ.

Na všechny karty ČSOB se vztahuje služba cash back, a za poplatek možnost sjednání pojištění léčebných výloh a pojištění proti zneužití karty. Ke kartám z řady Gold je navíc poskytována služba právní ochrany pro motoristy. Prostřednictvím bankomatů ČSOB lze dobíjet kredit mobilních telefonů. ČSOB disponuje druhou nejširší sítí bankomatů v ČR. Ke konci roku 2009 čítala 734 kusů.

ČSOB nabízí svým klientům kreditní karty společnosti MasterCard ve třech typech dle povoleného úvěrového limitu (viz Tab. č. 7). Žadatel o kreditní kartu musí být ve věku 18 až 65 let, doložit své příjmy a předložit 2 doklady totožnosti. Ke kreditním kartám jsou poskytovány dodatečné služby, jako prodloužená záruka na zboží zaplaceného kreditní kartou či pojištění proti poškození zboží.

Tab. č. 7: Kreditní karty ČSOB

Kreditní karty	Úvěrový limit	Roční poplatek
MC neembosovaná	5 tis. - 250 tis.	zdarma
MC Standard	15 tis. - 250 tis.	zdarma
MC Gold	100 tis. - 500 tis.	zdarma

5.7.2 Platební karty Komerční banky, a.s.

Komerční banka nabízí debetní (viz Tab. č. 8) i kreditní (viz Tab. č. 9) karty VISA a MasterCard, ke kterým je automaticky aktivována služba cash back uplatnitelná na území České republiky. Klienti KB mají možnost k vybraným typům karet volby vlastního designu karty (tzv. produkt Mojekarta). Výše poplatku se liší dle karty, maximálně však činí 99 Kč. KB nabízí i čistě bankomatovou kartu, a to k Dětskému kontu. Síť bankomatů KB je třetí největší v ČR. Ke konci roku 2009 čítala 687 bankomatů.

Tab. č. 8: Debetní karty KB

Debetní	Značka	Typ	Roční poplatek	Platby na internetu	Zdarma
Inter Card	VISA/MC	embos.; čip	700 Kč	√	cestovní poj.
Bankokarta	VISA/MC	elektron.; čip	200 Kč	-	asistenční služby pro motoristy
Prima karta	MC	bankomatová karta	zdarma	-	
Zlatá karta	MC / VISA	prestižní embos.	4 000	√	nadstandardní výhody a služby

Částky ve sloupci Roční poplatek se vztahují na karty vydané mimo produktový balíček. K různým typům kont jsou určité platební karty vydávány a vedeny zdarma.

Tab. č. 9: Kreditní karty KB

Kreditní	Úvěrový limit	Typ	Roční poplatek	Platby na internetu	Bezüročné období	Splácení	Zdarma
MC	30 - 250 tis.	embos.	350 Kč	√	45 dní	pravidelné / mimořádné	cestovní poj.
VISA Electron	10 - 60 tis.	embos.	zdarma	√	45 dní	pravidelné / mimořádné	poj. schopnosti splácet
Modrá kreditní karta	10 - 250 tis.	VISA / embos.	1. rok zdarma, pak dle obratu	√	45 dní	pravidelné / mimořádné	výhody pro klienty Modré pyramidy stavební spořitelny; poj. cest. do zahraničí, schopnosti splácet
T-Mobile Bonus kreditní	individuální	věrnostní a kreditní	zdarma	√	individuální	individuální	výhody pro klienty T-Mobile, sbírání bonus bodů, poj. schopnosti splácet

Částky ve sloupci Roční poplatek se vztahují na karty vydané mimo produktový balíček. K různým typům kont jsou určité platební karty vydávány a vedeny zdarma.

Z prestižních kreditních karet KB nabízí kreditní kartu Platinum – MasterCard. Jedná se o embosovanou kartu, s kterou je spojena široká řada atraktivních doplňkových služeb a výhod (například pojistný program pro držitele karty i rodinné příslušníky, havarijní asistence, vstup do letištních salonků – tzv. Priority Pass a další). Levnější prémiové, ale debetní, Zlaté karty přinášejí svým držitelům, případně rodinným příslušníkům, také řadu nadstandardních služeb (např. cestovní pojištění, asistenční služby motoristům, členství v bonusovém programu ČSA a další).

Klientům Modré pyramidy stavební spořitelny a občanům s otevřeným korunovým účtem je určena Modrá kreditní karta, jejíž vydání i vedení příslušného úvěrového účtu je první rok zdarma, dále pak je-li splněn roční obrát 36 000 Kč. Pro klienty stavební spořitelny Modrá pyramida jsou připraveny zvláštní výhody.

T-Mobile Bonus karta je určena tarifovým zákazníkům T-Mobile, kteří mají nárok na zvláštní bonusy (např. volné minuty, SMS apod.) i slevové akce u partnerských společností. Měsíční poplatek za úvěrový účet, je-li aktivně čerpán úvěr, činí 40 Kč.

Jedinečným produktem svého druhu na českém trhu je kombinovaná karta **UNIkarta**, která plní funkci jak vysokoškolské identifikační karty (s fotkou držitele), tak debetní platební karty Maestro (po předchozí aktivaci), příp. i karty ISIC. UNIkarta je předpokladem zřízení zvýhodněného studentského konta i pro studenty kombinovaného studia, jsou-li jejími držiteli. KB jinak nabízí studentské konto pouze studentům řádného denního studia (viz kap. Studentské bankovní produkty).

Výhradně k platbám na internetu slouží číselná karta e-Card (viz Tab. č. 10).

Tab. č. 10: Zvláštní typy debetních karet KB

Debetní	Značka	Typ	Roční poplatek	Platby na internetu	Zdarma
e-Card	VISA/MC	číselná karta	65 Kč	√	výhradně pro platby na internetu
UNIkarta	Maestro	ID a platební karta	zdarma	-	výhradně pro studenty a zaměstnance VŠ

5.7.3 Shrnutí

Nabídky bankovních karet ČS, ČSOB i KB mají jisté společné rysy, v konkurenčním prostředí se pak tyto bankovní instituce snaží svoje produkty odlišit především nadstandardními službami a výhodami s kartami spojenými. Všechna tři výše analyzovaná portfolia bankovních karet zahrnují mezinárodní karty společností MasterCard a VISA. Klient KB si může zvolit mezi debetní a kreditní kartou obou společností. ČSOB nabízí také debetní karty obou společností, ale kreditní karty pouze značky MasterCard. Z pohledu nabídky debetních a kreditních karet jsou na tom nejhůře klienti ČS, kteří mohou získat pouze kartu debetní (MC i VISA). Kreditní karty ČS vůbec neposkytuje, pouze pro firemní klientelu má ve své nabídce úvěrové charge karty.

V České republice se zpravidla nesetkáme s problémem neakceptace jednotlivých značek karet u obchodníků. Většina z nich, pakliže má uzavřenou smlouvu o akceptaci karet s licencovanou bankou, přijímá karty obou společností. Problém může nastat při cestách do zahraničí, kde může být jedna značka karty upřednostňována, a tudíž má její držitel více možností k platbám i výběrům hotovosti. Podobně je tomu i z pohledu karet debetních, resp. kreditních, a elektronických, resp. embosovaných. Embosované kreditní karty jsou považovány za prestižnější a důvěryhodnější a zvláště v některých zemích (např. USA) jsou vyžadovány. I v západoevropských zemích bývají požadovány například pro rezervování ubytování v hotelích apod. V těchto případech jsou klienti ČS značně znevýhodněni a lidé, kteří mají v plánu využívat platební kartu v zahraničí, bych doporučila založení konta u konkurenční bankovní společnosti s možností vystavení kreditní karty MC či VISA.

Všechny banky nabízejí jak karty elektronické, tak embosované. Co se týče možnosti jejich použití, problémem se mohou znovu ukázat cesty do zahraničí. Vybavenost obchodníků elektronickými platebními terminály v České republice je na velmi dobré úrovni (85 % obchodníků s uzavřenou smlouvou o akceptaci karet), tudíž jsou schopni přijímat všechny karty s magnetickým proužkem (tedy elektronické i embosované). Problémy se mohou vyskytnout u zbývajících 15 % obchodníků a také v zahraničních zemích, kde rozšíření elektronických platebních terminálů je horší. Tam se kupující bude muset spolehnout na kartu embosovanou, příp. hotovost v peněžitce. Aby se klient vyhnul nemilým

překvapením s přijetím elektronické karty, zvláště cestovatelům do zahraničí doporučuji nechat si vystavit kartu embosovanou. Tuto možnost mají, jak již bylo řečeno, klienti všech tří bank. Zde je však nutné znovu zdůraznit vyšší rizikovost zneužití embosované karty a obvykle vyšší poplatky.

Jak konečně rozhodnout, která karta je ta nejvhodnější? Jistě záleží na osobních preferencích klienta, jeho životním stylu i prostředcích, které potřebuje mít k dispozici a opačně které je ochoten na kartu vynaložit. Cena za vystavení karty a roční poplatek nejsou hlavními faktory volby, uvažujeme-li vydání karty ke konkrétnímu kontu. Pak jsou veškeré poplatky za kartu u všech tří bank nulové (musíme však vzít v úvahu poplatky za vedení toho konkrétního účtu, a poplatky za peněžní operace). Ani služba cash back či produkt customization karty nejsou zbraněmi v konkurenčním boji, nabízejí je všechny výše uvedené banky. V případě debetních karet, u kterých se nabídka bank příliš neliší, by vhodným rozlišovacím kritériem mohly být výhody a doplňkové služby s nimi spojené. Pro toho, kdo hodně nakupuje a platí přímo platební kartou, budou jistě lákavé bonusové a partnerské programy České spořitelny. Držitelé jejich karet mohou získat zajímavé cenové výhody i dárky směněné za nasbírané body. Ve prospěch ČS také hovoří nejširší síť jejich bankomatů u nás (tvoří celou jednu třetinu veškerých bankomatů), která zajišťuje vysokou dostupnost hotovosti bez poplatků navíc.

Co se týče kreditních karet, Česká spořitelna vypadává ze hry. Kreditní karty ČSOB jsou zdarma a horní hranice úvěru je stejná jako u zpoplatněné kreditní karty MC u KB. Požadavky na žadatele o tyto karty jsou ale přísnější. Klient musí být ve věku 18 až 65 let a doložit své příjmy. Zájemce o kreditní kartu musí vzít v úvahu poplatky za operace i možnost splátky úvěru během bezúročného období (u KB 45 dní). Ke kreditním kartám KB jsou zdarma vedeny služby cestovní pojištění (u MC), pojištění schopnosti splácet (u VISA a Modré karty). V případě karet ČSOB jsou tyto služby zdarma jejich součástí až od třídy Gold. U obyčejné kreditních karet je možno tyto služby za poplatek sjednat.

6 Studentské bankovní produkty

V současné době nabízí na českém trhu studentské účty deset bank:

- Česká spořitelna (ČS),
- Československá obchodní banka (ČSOB),
- GE Money bank,
- Komerční banka (KB),
- Oberbank,
- Poštovní spořitelna,
- UniCredit Bank,
- Volksbank,
- Waldviertler Sparkasse,
- Raiffeisenbank.

Pro založení studentského účtu musí být žadatel studentem střední školy nebo prezenční formy studia na vysoké škole ve věku do 28 až 30 let (dle konkrétní banky). Studentské účty jsou zpravidla oproti běžným zvýhodněny v poplatcích za základní služby. Přitom zahrnují všechny standardní služby jako internetové bankovníctví (trvalé příkazy, příjem a odesílání plateb), mezinárodní platební kartu pro přímé platby i výběry z bankomatů, možnost čerpání kontokorentu. Navíc banky nabízejí široké spektrum výhod a bonusů, jako jsou různé druhy pojištění, výhodné čerpání úvěru, bonus programy, příspěvky na ISIC kartu a jiné. Společně mají velmi nízké úročení studentských kont (v řádu desetin procenta).

6.1 Česká spořitelna, a.s.

Osobní účet ČS Student

Účet Student je určený studentům denního studia na všech typech škol od 15 let do dosažení 30 let věku. Mohou si ho zřídit čeští studenti studující v České republice nebo v zahraničí a zahraniční studenti studující v České republice.

Poskytované výhody a bezplatné služby:

- 3 produkty Standard dle vlastního výběru,
- vedení spořicího účtu,
- vyhotovení měsíčního výpisu,
- zřízení a vedení vkladového účtu,
- zřízení trvalých příkazů, resp. souhlasů s inkasem,
- příspěvek na ISIC kartu 200 Kč ročně.

Variace účtu Student

Standard

- mezinárodní embosované karty (Visa Classic Partner, MC Standard Partner),
- slevy u obchodníků v rámci programu Partner (až 10% slevy u vybraných obchodních partnerů),
- mezinárodní elektronické karty (Visa Electron, Maestro),
- odměny za platby kartou v rámci Bonus programu,
- výběry z ATM ČS zdarma,
- telefonní a internetové bankovníctví,
- platby v rámci ČS zdarma,
- kontokorent do 25 tis. Kč (podrobně viz dále),
- zůstatkové SMS zdarma.

Plus

- Prestižní karty Gold Partner (Visa Gold Partner, MC Gold Partner),

- slevy u obchodníků v rámci programu Partner (až 10% slevy u vybraných obchodních partnerů),
- odměny za platby kartou v rámci Bonus programu,
- platby v rámci České republiky zdarma,
- zvýhodněné úročení (až 2 % p.a.).

Speciál

- Cestovní pojištění po celém světě, včetně krytí léčebných výloh (do 3 mil. Kč),
- úrazové pojištění (až 300 tis. Kč),
- pojištění platební karty (do 60 tis. Kč),
- pojištění schopnosti hradit pravidelné výdaje (pro případy nezaměstnanosti, pracovní neschopnosti, trvalé invalidity či smrti),
- právní ochrana při reklamaci zboží, služeb a nemovitostí,
- asistenční služby pro motoristy a domácnosti (při havárii, poruše).

Kontokorent k Osobnímu účtu ČS Student

Kontokorent je určený studentům řádného denního studia středních, vyšších odborných a vysokých škol od 18 let věku. Maximální výše kontokorentu je 25 tis. Kč se splatností do jednoho roku od jeho prvního čerpání. Po splacení je možno kontokorent opakovaně využívat.

Hotovostní úvěr pro studenty vysokých škol

Tento produkt je určený plnoletým studentům studujícím řádné denní nebo dálkové studium na české či zahraniční vysoké škole (státní i soukromé), studentům navazujícího magisterského, interního doktorandského studia nebo studia MBA i studentům víceletých odborných škol.

Jedná se o hotovostní úvěr bez nutnosti prokazování účelu čerpaných prostředků do maximální výše 300 tis. Kč se splatností 1 roku až 10 let. Zvýhodněná úroková sazba je pevná po celou dobu splatnosti úvěru. Úvěry do 100 tis. Kč jsou poskytovány pouze se

spoludlužnickým závazkem třetí osoby, u úvěrů nad 100 tis. Kč je nutný ručitelský závazek či jiná forma zajištění.

Chytrá karta ČS pro studenty

Obecné charakteristiky produktu Chytrá karta – viz kap. 5.7.2. Podmínkami založení chytré karty pro studenty je minimální věk 18 let, vedení účtu Student Plus nebo Osobního účtu Student a předložení potvrzení o prezenčním studiu na VŠ či VOŠ. Pro studenty prvních ročníků je nastaven limit 10 tis. Kč, pro ostatní 25 tis. Kč. Roční poplatek za kartu se odvíjí od počtu volitelných služeb, které si žadatel o kartu zadá. Pro studenty je připraveno cenové zvýhodnění. Poplatky se pohybují od 0 Kč do 70 Kč měsíčně.

Šikovné spoření ČS

Jedná se o spořicí účet, který slouží k pravidelnému ukládání a zhodnocování peněžních prostředků, přičemž peníze zůstávají neustále k dispozici.

Úrazové pojištění

Studentům mladším 18 let jsou nabízeny dvě varianty úrazového pojištění (A, A+), plnoletí studenti proti ostatním plnoletým klientům nijak zvýhodnění nejsou (B, B1) (viz Tab. č. 11).

Tab. č. 11: Typy úrazového pojištění v nabídce ČS

Úroveň	Trvalé následky úrazu	Denní odškodné za dobu léčení úrazu	Hospitalizace v nemocnici z jakýchkoliv důvodů
		(od 15. dne léčení)	
A	100 tis. Kč	100 Kč	100 Kč
A+	300 tis. Kč	300 Kč	300 Kč
B	100 tis. Kč	-	100 Kč
B+	300 tis. Kč	-	300 Kč

Zdroj: dostupné na World Wide Web <www.cs.cz>

Studentské platební karty

Tab. č. 12: Platební karty pro studenty ČS

Debetní karty	Typ	Min. věk	Internetové platby	Výhody	Požadavky
VISA Electron	El.	8	✓	Bonus program	os. účet
Maestro	El.		-		
VISA Classic Partner	Emb.	15	✓	Bonus program, Program Partner	os. účet
MC Standard Partner	Emb.		✓		
VISA Gold Partner	Emb.	15	✓	Bonus program, Program Partner	os. účet
MC Gold Partner	Emb.		✓		

Potenciál studentů, jakožto budoucích perspektivních klientů, si uvědomili zástupci České spořitelny a zacílili na ně svými produkty. Od roku 2009 mají studenti možnost využít rozšířené nabídky produktů, speciálně zvýhodněných právě pro ně. Mohou si sestavit účet podle vlastních představ a volit přitom z rozšířené nabídky produktů, které byly do té doby dostupné pouze pro majitele standardního Osobního účtu ČS. K dispozici jim je 13 volitelných služeb v produktech Standard, Plus a Speciál. V karetním portfoliu přibýly prestižní zlaté karty, v rámci programu Partner mohou dosáhnout u vybraných obchodníků až 15% slevy na nákup. ČS ročně přispívá na vedení ISIC karty 200 Kč. Individuální nastavitelnost studentského účtu reflektuje rozdílné nároky studentů ve věku mezi 15. a 30. rokem života.

Osobní účet ČS Student je i cenově zvýhodněn (viz Tab. č. 13). Zdarma si mohou studenti zvolit tři služby z kategorie Standard. Další výhody nabízí Program výhod ČS, kde se výše slevy odvíjí od aktivity na účtu (sumy měsíčních příchozích plateb – kreditní obrát) nebo dle tzv. bilanční sumy (tj. aktuální výše uložených i vypůjčených peněz v celé Finanční skupině ČS).

Tab. č. 13: Program cenových zvýhodnění pro studenty

Program výhod České spořitelny Student - podmínky pro získání slevy				
Aktivní účet	Kreditní obrát na účtu	nebo	Bilanční suma	Sleva
☒	každý aktivní klient		každý aktivní klient	10 %
☒	min. 5 tis. Kč		min. 60 tis. Kč	25 %
☒	min. 10 tis. Kč		min. 100 tis. Kč	50 %
☒	min. 15 tis. Kč		min. 200. Kč	75 %
☒	min. 20 tis. Kč		min. 1 mil. Kč	100 %

Zdroj: Tisková zpráva ČS <http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/TZ_090217.pdf>

6.2 Československá obchodní banka, a.s.

Studentské konto Plus

Je určené lidem ve věku 15 až 28 let. Oproti běžným účtům a standardním kontům ČSOB jsou výběry z ATM ČSOB v tuzemsku zdarma. Neplatí se ani příchozí a odchozí elektronické platby a vybrané služby spojené s vedením účtu. Jsou-li měsíční výpisy zasílány elektronickou formou, je účet veden bezplatně, při papírových výpisech je účtován poplatek 30 Kč.

Pro studenty vysokých a vysokých odborných škol české či slovenské národnosti je na základě žádosti povolen kontokorent ve výši 20 tis. Kč. K účtu je vydávána embosovaná platební karta.

Výhody a služby zdarma:

- vedení běžného korunového účtu,
- mezinárodní platební karta VISA Classic Student (více viz kap.),
- elektronické bankovníctví,
- elektronické platby,
- neomezený počet e-mailových zpráv o pohybech na účtu.

6.3 Komerční banka, a.s.

G2

Komerční banka připravila pro mladé lidi a studenty konto G2. Konkrétně je tento produkt určen lidem od 15 do 19 let (bez nutnosti předkládat potvrzení o studiu) a řádným studentům od 20 do 30 let (potvrzení o studiu je nutno předložit dovršením 20. a 26. věku života).

Základní verze

Základní verze G2 je zcela zdarma. Zahrnuje:

- kontokorent max. 20 000 Kč,
- mezinárodní platební karty Maestro,
- 1 výběr z ATM měsíčně,
- všechny příchozí transakce a běžné transakce v rámci Mobilní banky (mobilní bankovníctví),
- studentský úvěr až ve výši 500 000 Kč,
- roční bonus 333 Kč (pokud alespoň jednou v měsíci dojde k platbě u obchodníka nebo dobítí kreditu mobilního telefonu přes ATM),
- slevy u obchodních partnerů (Student Agency, Tutor – vzdělávací agentura),
- při založení konta bonus 200 Kč za platnou ISIC kartu nebo UNIkartu.

Nadstandardní verze (poplatek 20 Kč měsíčně)

Nadstandardní balíček G2 zahrnuje všechny produkty a služby základního balíčku a dále:

- embosovanou mezinárodní kartu MasterCard s cestovním pojištěním zdarma,
- všechny výběry z ATM KB zdarma,
- 1 výběr měsíčně v zahraničí zdarma,
- internetové bankovníctví Mojebanka,
- běžné transakce v rámci internetového bankovníctví Mojebanka zdarma,
- virtuální kartu pro platby na internetu (tzv. e-Card),
- EUR účet s mezinárodní kartou Maestro,
- službu Mobilní banka zdarma

- možnost povoleného debetu na 180 dní.

Kreditní karta pro studenty

Jedná se o elektronickou kreditní kartu VISA Electron, určenou studentům vyšších odborných škol, vysokých škol starším 18 let, majitelům studentského konta G2. Předpokladem získání studentské kreditní karty je předložení potvrzení o studiu, potvrzení o výši příjmů není potřeba. Úvěrový limit se odvíjí od stupně studia:

- studenti středních škol starší 18 let: 5 000 Kč,
- studenti 1. ročníku VOŠ a VŠ: 10 000 Kč,
- studenti 2. a vyššího ročníku VOŠ a VŠ: 20 000 Kč.

Bezüročné období trvá 45 dní. Úvěr lze splácet formou pravidelných splátek jednou měsíčně nebo formou mimořádných splátek kdykoliv až do výše čerpané částky. Částka, kterou lze znovu čerpat, se automaticky navyšuje o splacenou část úvěrového rámce.

Vystavení karty je zdarma, měsíční poplatek činí 5 Kč. Držitelé této karty mají možnost využívat u smluvních partnerů KB služby Cash back v maximální výši výběru 1 500 Kč.

Povolené debety pro studenty

Studentům SŠ, VOŠ a VŠ starším 18 let a majitelům účtů G2 nebo Gaudeamus je umožněno čerpat finanční prostředky ze svého účtu ve sjednaném debetu. Splatnost se pohybuje od 30 do 180 dní (dle typu povoleného debetu). Během lhůty splatnosti musí být čerpaný debet vyrovnán a zůstatek na účtu vykazovat nulovou či kladnou hodnotu. Povolený debet lze kombinovat s kreditní kartou pro studenty (viz výše), ale maximální výše úvěrového limitu je vždy 20 000 Kč.

Cestovní pojištění

Základem je pojištění léčebných výloh při cestě do zahraničí, k tomu lze uzavřít připojištění úrazové, odpovědnosti za škodu, cestovních zavazadel a storna zájezdu. Na programy cestovního pojištění KB se vztahuje sleva 10 %.

Expresní linka – manipulace s účtem prostřednictvím mobilního telefonu

Pojištění proti zneužití karty

Pojištění karty, resp. důsledků, jejího zneužití v případě ztráty či zcizení s nulovou spoluúčastí držitele karty. Pojistná ochrana se dále vztahuje na krádež hotovosti vybrané kartou, ztrátu či krádež osobních dokladů a klíčů, krádež a následné zneužití mobilního telefonu, krádež či poškození zakoupeného zboží, které bylo zapláceno kartou KB. Poplatek za pojištění Merlin na 1 rok činí 276 Kč.

Mobilní banka

Mobilní banka je produkt umožňující využívat služeb internetového bankovníctví přes mobilní telefon. Předpokladem získání této služby je aktivované telefonní bankovníctví Expresní linka a telefon splňující příslušné technické podmínky.

Mojeplatba

Ke službě internetového bankovníctví - Mojebanka - lze sjednat službu Mojeplatba. Jedná se o internetový platební nástroj garantující obchodníkovi provedení platby. Kupující je v okamžiku nákupu přesměrován na stránky banky, kde vyplní formulář a posléze autorizuje platební příkaz. Tato služba je alternativou k virtuální kartě pro platby na internetu.

UNIkarta

UNIkarta je univerzitní identifikační a zároveň platební karta (elektronická karta Maestro) určená studentům a zaměstnancům vysokých škol, které s KB spolupracují. Svým provedením a vlastnostmi je unikátní na našem trhu. Kromě identifikační a platební karty ji lze využít i jako ISIC kartu. UNIkarta nabízí 3 výběry z ATM měsíčně zdarma, možnost změny PIN kódu v kterémkoliv bankomatu KB a službu Cash back. Je-li student kombinovaného studia držitelem této karty, může si dokonce v KB sjednat studentské konto.

Úvěr Gaudeamus

Úvěr Gaudeamus je určen studentům VŠ a VOŠ pro osobní potřeby. Studenti SŠ (v ČR nebo v zahraničí) mohou využít tento úvěr pouze na úhradu školného. Úvěr může být sjednán jako účelový nebo bezúčelový v limitech od 20 000 Kč do 500 000 Kč. Maximální doba jeho splatnosti je 10 let. Splácení jistiny lze odložit až na dobu po ukončení studia, během studia jsou pak hrazeny pouze úroky (max. výše tohoto úvěru je 150 000 Kč).

Studentům je dále umožněno získat cestovní šeky AmEx, uzavřít stavební spoření, výhradně pro vysokoškoláky je určen úvěr na notebook Apple.

Komerční banka se snaží oslovit mladé lidi nejen svými zvýhodněnými studentskými bankovními produkty, ale i nekomerčními nástroji. Vyvinula webové stránky obsahově zaměřené pro mladé lidi. Mohou se tam dočíst aktuality ze světa extrémních sportů, kultury či cestování, shlédnout zajímavá videa i přidat vlastní příspěvky.

6.4 Shrnutí

ČS, ČSOB i KB nabízejí produkty určené speciálně studentům, resp. mladým lidem. Studentské bankovní produkty jsou dimenzovány tak, aby odpovídaly jejich potřebám a životnímu stylu, a skýtají oproti produktům pro běžnou klientelu řadu zvýhodnění, především co se poplatků týče. Mladí lidé nejsou pro banku v době studia příliš výnosní klienti, ale jejich význam spočívá především v potenciálu, který v sobě do budoucna skýtají. Banky si význam této klientské skupiny uvědomily a využívají ji v konkurenčním boji na trhu. Je evidentní, že zvláště ČS a KB jsou strategicky zaměřeny na studenty a nabízí jim širokou nabídku produktů speciálně zvýhodněných právě pro ně. Předpokladem úspěšnosti této strategie je udržení si klienta – studenta - i po ukončení studia.

Speciálně pro studenty ČSOB nabízí pouze Studentské konto a s ním spojené výhody. Portfolia studentských produktů ČS a KB jsou bohatší a, co se týče charakteru, na velmi podobné úrovni. Všechny tři analyzované bankovní domy umožňují studentům založit si u nich bezplatně studentské konto, v základní verzi s nulovými poplatky za jeho vedení.

Studentská konta ČS a KB jsou k dispozici studentům až do 30. roku života, ČSOB do 28 let.

Klient ČS má možnost volit mezi třemi úrovněmi studentského konta (Standard, Plus, Speciál). Spektrum dodatečných služeb je velice pestré (různé druhy pojištění, asistenční služby), v zásadě odpovídá nabídce služeb k běžným osobním účtům. Student má však možnost v rámci slevového programu získat významná cenová zvýhodnění za jejich čerpání (dle obrátu na účtu až 100 %). Povolený kontokorent ČS je 25 tis. Kč, KB a ČSOB 20 tis. Kč. Klienti KB i ČS mají možnost získat studentský úvěr do výše 500 tis. Kč, resp. 300 tis. Kč. V portfoliu všech tří bank jsou mobilní a internetové bankovníctví (u KB zpoplatněno).

KB nabízí svoje studentské konto ve dvou variantách, základní a nadstandardní. Vedení základního konta je zdarma, nadstandardního pak za měsíční poplatek, ale navíc zahrnuje internetové bankovníctví, které je dnes pro mladé lidi jednoduchým a oblíbeným způsobem, jak nakládat se svými financemi. Jako jediná poskytuje studentům kreditní kartu, a to bez nutnosti doložení příjmů. V konkurenčním boji je ve výhodě se svým jedinečným produktem, UNikartou. UNikarta by byla v mém případě, jakožto studentky České zemědělské univerzity, hlavním stimulem založení si studentského konta právě u KB. Při založení konta se na UNikartu vztahuje bonus 200 Kč, navíc v nadstandardní verzi konta je možné si nechat vystavit virtuální kartu pro platby na internetu.

Přehledné porovnání studentských bankovních produktů z hlediska poplatků ukazuje následující tabulka. Předpokládám požadavek na službu internetového bankovníctví. Proto, aby bylo srovnání možné, vybrala jsem nadstandardní konto KB G2, které zahrnuje internetové bankovníctví zdarma. U ČS spořitelny uvažuji internetové bankovníctví jako volbu jedné ze tří služeb zdarma. Nastavení platebních příkazů přes internetové bankovníctví je u všech bank zdarma, poplatky se liší za jednotlivé transakce. V tomto případě se nejvýhodnější jeví ČSOB, která si za žádné běžné příchozí a odchozí transakce nic neúčtuje. Je nutno připomenout roční bonus KB za aktivní používání platební karty (min. jednou měsíčně přímá platba či výběr z bankomatu), který může kompenzovat jinak

vyšší poplatky, a široké spektrum produktů zvýhodněných pro studenty (úvěry, pojištění a další), které je možno dodatečně sjednat.

Tab. č. 14: Srovnání studentských bankovních produktů ČS, ČSOB, KB

		ČS	ČSOB	KB
Vedení účtu (měsíčně)		zdarma	zdarma	20 Kč
Platební karta (ročně)		zdarma	zdarma	zdarma
Výběr z ATM	ČR (ATM banky)	zdarma	zdarma	zdarma 1X měsíčně
	ČR (ATM cizí banky)	25 Kč + 0,5 %	30 Kč	35 Kč
	zahraničí	Erste 6 Kč + 0,5 %	ČSOB zdarma, 80 Kč + 0,5 %	1 % (min 100 Kč)
Poplatky za transakce přes internetové bankovníctví	příjem	5 Kč	zdarma	zdarma
	příjem z cizí banky	7 Kč	zdarma	2 Kč
	odeslání	2 Kč	zdarma	zdarma
	odeslání do cizí banky	4 Kč	zdarma	3 Kč

7 Závěr

V současných moderních tržních ekonomikách je realizována stabilizační politika s cílem dosáhnout vysoké úrovně růstu produktu a nízké míry nezaměstnanosti při stabilní cenové hladině a vyrovnané platební bilanci. Jedním z hlavních nástrojů používaných k dosažení stabilní ekonomiky je měnová politika. Ekonomové se názorově rozcházejí v účincích i časové účinnosti měnové politiky. Podle keynesiánců má monetární politika vliv na produkci (skrze úrokovou míru) pouze v krátkém období, v dlouhodobém horizontu pak ovlivňuje pouze cenovou hladinu. Monetární politiku považují v účincích na agregátní poptávku méně významnou, větší důraz kladou na fiskální nástroje. Monetaristé jsou názoru, že měnové zásahy působí na produkci přímo a mají především inflační vliv, přičemž v krátkém období připouštějí jistý vliv i na produkt.

Měnovou politiku ve dvoustupňovém bankovním systému provádí centrální banka. Jednostupňové bankovní soustavy (bez centrální banky) nejsou v tržních ekonomikách obvyklé. Centrální banka zaujímá specifické postavení a provádí činnosti s dopady na hospodaření v zemi. Úlohu centrální banky v České republice plní Česká národní banka, která je zřizovaná vládou, ale svojí činností je na státních orgánech nezávislá. Jejím hlavním úkolem je péče o stabilitu měny. Vede politiku inflačního cílování. Od roku 2010 je vyhlášen inflační cíl 2 % s tolerančním pásmem plus mínus jeden procentní bod. K působení na peněžní zásobu využívá především operace na volném trhu (obchodování s cennými papíry s obchodními bankami za repo sazbu a poskytování úvěrů obchodním bankám za sazbu diskontní). Od roku 2008 snížila dvoutýdenní repo sazbu z 3,75 % na úroveň 0,75 % s cílem pomoci ekonomice brzděné pronikající ekonomickou krizí ze zahraničí. Administrativní nástroje měnové politiky a sazba povinné míry bankovních rezerv nejsou aktivně využívány. Vstupem České republiky do Evropské Unie se Česká národní banka stala členem Evropského systému centrálních bank.

Bankovní trh vedle České národní banky tvoří banky obchodní, které spolu s pojišťovnami, penzijními a podílovými fondy a dalším finančními zprostředkovateli utváří finanční soustavu. Krizové roky 2008 a 2009 byly pro český bankovní systém zatěžkávací

zkouškou, v které ale se ctí obstál. Banky se nedostaly do ztrát, pouze se snížila jejich ziskovost.

Na trhu dominují velké banky s převážně zahraničním kapitálem. S cílem přilákat klientelu a obstát mezi konkurencí nabízejí širokou nabídku produktů. Velice oblíbené se staly platební karty, které v současné době díky novým technologiím nabízejí řadu možností použití. Lze je využít nejen k výběrům hotovosti z bankomatu a platbám v obchodech, ale i k platbám na internetu, přes telefon, k výběru hotovosti u obchodníků či v bance. Navíc banky zpravidla ke kartám nabízejí dodatečné služby či zvýhodnění, jako různé druhy pojištění a bonus programů. Ke konci roku 2009 bylo Společností pro bankovní karty evidováno víc jak 9 milionů vydaných karet. V České republice stále převládají debetní karty (81 %), struktura vydaných karet se ale postupně mění ve prospěch karet úvěrních. Mění se také zvyklosti v chování držitelů karet. Lze konstatovat, že Češi si dlouho zvykali na používání karet jako platebního prostředku a dávali přednost výběru hotovosti, kterou následně směnili za zboží. Počtem přímé platby překonaly výběry z bankomatu v roce 2008, přičemž v roce 2009 se rozdíl prohloubil. Nic to ale nemění na tom, že v objemu transakcí vedou se znatelnou převahou výběry z bankomatů. Objem přímých plateb v roce 2009 dosáhl 35 % objemu peněz vybraných z bankomatů. Nelze si ale nevšimnout trendu ve vývoji poměru objemu peněz vybraných z bankomatů a placených v obchodě ve prospěch přímých plateb. Lidé si také zvykají platit v obchodě pomocí platebních karet i malé částky.

Nabídka karet pro fyzické osoby České spořitelny, ČSOB a Komerční banky je pestrá. V portfoliích jednotlivých bank existují rozdíly, avšak nikoliv příliš zásadní (zvláště co se ČSOB a Komerční banky týče). Všechny uvedené banky nabízejí mezinárodní platební karty společností MasterCard a VISA. Klienti ČSOB a Komerční banky mají možnost získat jak kartu debetní, tak kreditní. Nikoliv tak klienti České spořitelny, která z úvěrových karet nabízí pouze charge karty, a to firemní klientele. Všechny banky nabízejí jak karty elektronické, tak embosované, automaticky se službou cash back. Možnost získat kartu s vlastním designem nabízí také všechny uvedené banky. Rozdíly v portfoliích najdeme v bonusech a dodatečných službách vázaných na kartu. Klienti, kteří často cestují do zahraničí, jistě ocení pojištění léčebných výloh i pojištění proti zneužití

karty, které lze za poplatek sjednat u ČSOB. Česká spořitelna vytvořila širokou síť partnerů - obchodníků, u kterých lze čerpat výhody partnerských a bonusových programů a také její síť bankomatů po České republice je nejrozsáhlejší. Zajímavým produktem z řady platebních karet ČSOB je tzv. Chytrá karta. Její velkou předností je skutečnost, že si klient může kartu nastavit podle vlastních potřeb a podle toho také platí poplatky. Chytrá karta se snaží maximálně vyhovět požadavkům klientů, kteří mohou využívat například bonusové programy, prodloužené záruky na zakoupené zboží, služby garance nejnižší ceny a další. Komerční banka nabízí jako jediná na českém trhu Unikartu. Jedná se o multifunkční kartu vydávanou ve spolupráci s vybranými vysokými školami a plní funkci identifikační karty, platební karty, případně i ISIC karty.

Česká spořitelna, ČSOB i Komerční banka mají ve svém portfoliu studentská konta určená studentům středních škol a denního studia vysokých škol. Dle nabídky studentských bankovních produktů je zaměření na tuto klientskou skupinu zvláště patrné u České spořitelny a Komerční banky. Komerční banka a Česká spořitelna nabízí studentská konta ve dvou, resp. třech variantách (dle zahrnutých služeb a poplatků). Poskytují studentům úvěry ve výši 500 tis. Kč, resp. 300 tis. Kč. A nabízejí možnost sjednání kontokorentu (Komerční banka až 25 tis. Kč, Česká spořitelna a ČSOB až 20 tis. Kč). Nabídka studentských bankovních produktů Komerční banky je velice bohatá (zvýhodněné cestovní pojištění, pojištění proti zneužití karty, kreditní karta pro studenty a další) a nejpropracovanější. Řadu klientů ze strany studentů však může odradit zpoplatněná nadstandardní verze studentského konta, která zahrnuje internetové bankovníctví. Vyšší poplatky mohou být kompenzovány ročním jednorázovým bonusem při aktivním využívání karty.

8 Seznam literatury

Tištěné dokumenty:

- BLANCHARD, O. *Macroeconomics*. 4th ed. New Jersey: Pearson, 2006. 585 s. ISBN 0131860267 148-151.
- BRČÁK, J., SEKERKA, B. *Makroekonomie*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. 292 s. ISBN 978-80-7380-245-5 (brož).
- COLANDER, D. C. *Macroeconomics*. 2nd ed. Chicago: Irwin, 1995. 502 s. ISBN: 0-256-13812-5.
- *Encyklopedie UNIVERSUM*. Praha: Euromedia Group, 2003. ISBN 80-242-1069-X.
- FIALOVÁ, H., FIALA, J.: *Ekonomický slovník s odborným výkladem česky a anglicky*. 2. vydání. Praha: A plus, 2009. 312 s. ISBN: 978-80-903804-4-8.
- FIALOVÁ, H., FIALA, J. *Malý ekonomický slovník*. 1. vydání. Praha: A plus, 2006. 271 s. ISBN 80-902514-8-X.
- FRANK, R., BERNANKE, B. *Ekonomie*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2003. 804 s. ISBN 80-247-0471-2.
- FUCHS, K., TULEJA, P. *Základy ekonomie*. 1. vydání. Praha: EKOPRESS, 2003. 347s. ISBN 80-210-3073-9 (brož).
- HELÍSEK, M. *Makroekonomie, základní kurs*. 2. přepracované vydání. Praha: Melandrium, 2002. 326 s. ISBN 80-86175-26-X.
- HINDLS, R. a kol. *Ekonomický slovník*. 1. vydání. Praha: C H Beck, 2003. 519 s. ISBN 80-7179-819-3.
- HOLMAN, R. *Ekonomie*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. 714 s. ISBN 80-7179-81-6.

- HOLMAN, R. *Makroekonomie, středně pokročilý kurz*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004. 424 s. ISBN 80-7179-764-2.
- JÍLEK, J. *Peníze a měnová politika*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2004. 744 s. ISBN 80-247-0769-1.
- JUŘÍK, P. *Encyklopedie platebních karet*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2003. 312 s. ISBN 80-247-0685-7.
- JUŘÍK, P. *Svět platebních a identifikačních karet*. 2. přepracované vydání. Praha: Grada Publishing, 2001. 184 s. ISBN 80-247-0195-2.
- KLÍMA, K. *Ústavní právo*. Praha: Krigl, 1999. 495 s. ISBN 80-902403-0-5.
- KOLEKTIV AUTORŮ. *Bankovníctví v České republice*. 4. vydání. Praha: BIVŠ, 2000. 349 s. ISBN 80-7265-035-1.
- KUNZ, V. *Bankovníctví pro školy a veřejnost*. 1. vydání. Ústí nad Labem: Reneto, 1998. 74 s. ISBN 80-902598-2-0.
- LIŠKA, V. a kol. *Makroekonomie*. 2. vydání. Praha: Professional Publishing, 2004. 628 s. ISBN 80-86419-54-1.
- MACH, M. *Makroekonomie II*. 3. vydání. Slaný: Melandrium, 2001. 367 s. ISBN 80-86175-18-9.
- MANKIW, G., N. *Zásady ekonomie*. Grada, 1999. 768 s. ISBN 80-7169-891-1.
- MERVART, J. *České banky v kontextu světového vývoje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 162 s. ISBN 80-7106-236-7.
- ONDRČKA, P. *Teorie monetární a fiskální politiky*. 1. vydání. Brno: MU, 1997. 148 s. ISBN 80-210-1510-1.

- PAVLÍKOVÁ, Alice. Monetární politika a vývoj bankovního sektoru. Praha: ČZU, Provozně ekonomická fakulta, 2007. 71 s. Vedoucí bakalářské práce Doc. Ing. Josef Brčák, CSc.
- PICHANIČOVÁ, L. a PAČESOVÁ, H. *Ekonomie II – Makroekonomie*. 2. přeprac. vydání. Praha: VŠCHT, 2002. 165 s. ISBN 80-7080-497-1.
- POLOUČEK, S. a kol. *Bankovníctví*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006. 716 s. ISBN 80-7179-462-7.
- PŘÁDKA, M. *Elektronické bankovníctví*. 1. vydání. Praha: Computer Press, 2000. 166 s. ISBN 80-7226-328-5.
- PŮLPÁN, K. a kol. *Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů*. Public History, 328 s. ISBN 80-902193-2-2.
- SAMUELSON, P.A., NORDHAUS, W.D. *Ekonomie*. 2. vydání. Praha: Svoboda, 1995. 1011 s. ISBN 80-205-0494-X.
- SEKERKA, B. *Bankovníctví*. 2. vydání. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. 115 s. ISBN 80-7194-814-4.
- SCHLOSSBERGER, O. *Elektronické platební prostředky*. 1. vydání. Praha: Bankovní institut vysoká škola, 2005. 144 s. ISBN 80-7265-073-4.
- SOUKUP, J. a spol. *Makroekonomie, moderní přístup*. 1. vydání. Praha: Management press, 2007. 514 s. ISBN 978-7261-174-4.
- VLČEK, J. a kol. *Ekonomie a ekonomika*. 3. vydání. Praha: Aspi, 2005. 559 s. ISBN:80-7357-103-X.
- ŽÁK, M. a kol. *Velká ekonomická encyklopedie*. 2. vydání. Praha: Linde, 2002. 887 s. ISBN 80-7201-381-5.

Zákony

- Česko. Zákon č. 6/1993, o ČNB, ze dne 17. prosince 1992.

Internetové zdroje:

- Cardmag. No.04/2005. [archiv]. Dostupný z World Wide Web: <http://www.cardmag.cz/archiv/cm4_2005.pdf>
- Cardmag. No. 01/2007. Dostupný z World Wide Web: <http://www.cardmag.cz/back/pages/2007/cm_01_07/main_01_07.html>
- Cardmag. No. 3/2008. Dostupný z World Wide Web: <http://cardmag.cardzone.cz/archiv/cm3_2008.pdf> (PDF)
- Článek ze dne 30. 7. 2010. Dostupný z World Wide Web: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/bankovnictvi-investovani/cesky-bankovni-sektor/1000464/57975/>>
- VALOVÁ, Ivana. *Stabilita bank měřená kapitálovou přiměřeností*. [15.11.2010] Dostupný z World Wide Web: <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/200915-stabilita-domacich-bank-merena-kapitalovou-primerenosti/>>
- SAZEBNÍK ČS. [25.11.2010] Dostupný z World Wide Web: http://www.csas.cz/banka/menu/cs/lide/nav00001_osobni_finance_10257_static_navli_000_03_sazebnik
- SAZEBNÍK ČSOB. [25.11.2010] Dostupný z World Wide Web: <<http://www.csob.cz/cz/Csob/Sazebniky/Stranky/Sazebnik-pro-fyzicke-osoby-obcany.aspx#>>
- SAZEBNÍK KB. [25.11.2010] Dostupný z World Wide Web: <<http://www.sazebnik-kb.cz/>>

- SCHLOSSBERGER, Otakar. *Komerční bankovníctví 1: studijní materiál pro studenty VŠFS* [on-line]. Praha: AR 2010/2011. 21 s (PDF). Dostupný z World Wide Web: <http://schlossberger.sweb.cz/V%8AFS/Komer%ED%20bankovnictv%ED%201.pdf>
- Statistiky SBK, ročníky 2001 až 2009. Dostupný z World Wide Web: http://www.bankovnikarty.cz/web_sbkczech/menu/statistiky_cz.htm

9 Přílohy

Tab. I – Vydané karty celkem

Tab. II - Struktura vydaných karet dle zúčtování

Tab. III - Karty vydané v roce 2009 dle značky

Tab. IV. - Používání platebních karet dle počtu akcí

Tab. V. - Používání platebních karet dle objemu transakcí

Tab. VI. - Průměrné objemy peněz vybírané z ATM a placené u obchodníků

Příloha 1 – ČS - ceník - studentská konta

Příloha 2 – ČSOB – ceník – osobní konta

Příloha 3 - KB – ceník – studentská konta

Tab. I - Vydané karty celkem

Rok	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
ks (tis.)	1	10	121	193	375	528	839	1 285	1 415	1 861	2 539
meziroční nárůst (%)		900,0	1110,0	59,5	94,3	40,8	58,9	53,2	10,1	31,5	36,4
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
ks (tis.)	3 961	4 659	5 296	6 374	6 868	7 390	7 865	8 623	8 931	9 054	
meziroční nárůst (%)	56,0	17,6	13,7	20,4	7,8	7,6	6,4	9,6	3,6	1,4	

Tab. II - Struktura vydaných karet dle zúčtování

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
debetní karty (tis. ks)	4504	5194	5830	5870	6420	6604	6974	7221	7372
meziroční změna (%)		15,32	12,24	0,69	9,37	2,87	5,60	3,54	2,09
kreditní karty (tis. ks)	48	97	203	373	615	885	1212	1277	1225
meziroční změna (%)		102,08	109,28	83,74	64,88	43,90	36,95	5,36	-4,07
charge karty (tis. ks)	2	4	335	327	357	377	437	435	457
meziroční změna (%)		100,00	8275,00	-2,39	9,17	5,60	15,92	-0,46	5,06

Tab. III – Karty vydané v roce 2009 dle značky

Mastercard	Mastercard Electron	Maestro	VISA	VISA Electron	American Expres	Diners Club	JCB	Ostatní	Celkem
1 654 480	73 367	1 409 888	1 241 138	4 216 248	0	11 076	0	448 111	9 054 308

Tab. IV – Používání platebních karet dle počtu akcí

Používání platebních karet

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
(a) počet výběrů z ATM (mil.)	97,579	108,808	118,096	119,815	125,160	133,738	144,062	155,496	156,491
(b) počet přímých plateb (mil.)	21,886	35,815	67,652	83,494	99,757	116,891	137,9	169,255	194,232
(b)/(a)	0,22	0,33	0,57	0,70	0,80	0,87	0,96	1,09	1,24

Tab. V – Používání platebních karet dle objemu transakcí

Používání platebních karet

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
(a) objem výběrů (mil. Kč)	226 859	268 310	344 853	382 435	422 183	475 193	531 282	587 490	579 401
(b) objem plateb (mil. Kč)	32 896	42 484	77 588	91 727	114 584	133 747	155 531	188 964	200 924

Tab. VI – Průměrné objemy peněz vybírané z ATM a placené u obchodníků

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
průměrný objem výběrů (Kč)	2 325	2 466	2 920	3 192	3 373	3 553	3 688	3 778	3 702
průměrná platba (Kč)	1 503	1 186	1 147	1 099	1 149	1 144	1 128	1 116	1 034

ČS – ceník – studentská konta

zdroj:

<http://www.csas.cz/banka/menu/cs/lide/nav00001_osobni_finance_10257_static_navli_00003_sazebnik>

OÚČS -Osobní účet České spořitelny,

Zřízení, přechod, zrušení

	OÚČS	OÚČS Student, OÚČS Junior
Zřízení	zdarma	zdarma
Přechod na jiný program	zdarma	zdarma
Zrušení	zdarma	zdarma

Produkty a služby zdarma v měsíční ceně

	OÚČS	OÚČS Student, OÚČS Junior
Vedení spořicího účtu	zdarma	zdarma
Vyhotovení měsíčního výpisu (výpisové řady)	zdarma	zdarma

Měsíční cena za produkty a služby Standard*)

	OÚČS	OÚČS Student, OÚČS Junior
Standard I: 0 až 1 produkt/služba Standard	29	0
Standard II: 2 až 3 produkty/služby Standard	69	0
Standard III: 4 až 6 produktů/služeb Standard	109	40
Standard IV: 7 až 9 produktů/služeb Standard	149	80
10. a každý další produkt/služba Standard jednotlivě	+20	+20

Měsíční cenu lze snížit na základě kapitoly 1.5./ 1.6. Program výhod

Produkty a služby Standard:

- **Kontokorent** ... Sjednání (otevření) úvěru na Sporořicímu účtu (kontokorent) na dobu neurčitou; správa a vedení úvěru na Sporořicímu účtu (kontokorent) na dobu neurčitou - měsíčně. Neposkytuje se k Osobnímu účtu České spořitelny Student u klientů do 17 let včetně a k Osobnímu účtu České spořitelny Junior
- **Debetní karty** ... Maestro, Visa Electron, Visa Classic Partner, MasterCard Standard Partner
- **SERVIS 24** ... Zřízení služby; měsíční cena. Neposkytuje se k Osobnímu účtu České spořitelny Junior
- **Výběrová sada č. 1 - Výběry z bankomatu České spořitelny zdarma** ... Výběr hotovosti kartou vydanou Českou spořitelnou, a. s. z bankomatu České spořitelny, a.s. debetní a charge kartou.
- **Výběrová sada č. 2 - Zůstatkové SMS zdarma.**
- **Výběrová sada č. 3 - Platby v rámci České spořitelny zdarma** ... Následující transakce pouze v rámci České spořitelny, a.s.: převzetí platebního příkazu (položka) přes přímé bankovní prostřednictvím služby SERVIS 24 (Telebanking – automatická hlasová služba, Internetbanking, GSM banking), prostřednictvím bankomatu České spořitelny, a.s.; realizace trvalého příkazu (za položku); došlá bezhotovostní platba (za položku).

Měsíční cena za produkty a služby Plus*)

	OÚČS	OÚČS Student, OÚČS Junior
Plus I: 1 až 2 produkty/služby Plus	159	159
Plus II: 3 až 4 produkty/služby Plus	289	289
Plus III: 5 až 6 produktů/služeb Plus	389	389
7. a každý další produkt/služba Plus jednotlivě	+80	+80

Měsíční cenu lze snížit na základě kapitoly 1.5./1.6. Program výhod

Produkty a služby Plus:

- **Výběrová sada č.4 - Platby v rámci České republiky zdarma** ... Uvedené transakce v rámci České spořitelny, a.s. i do/z jiné banky v České republice: převzetí platebního příkazu (položka) přes přímé bankovníctví prostřednictvím služby SERVIS 24 (Telebanking – automatická hlasová služba, Telebanking - telefonní bankéř, Internetbanking, GSM banking), prostřednictvím bankomatu České spořitelny, a.s., poštou, prostřednictvím sběrného boxu, na přepážce; realizace trvalého příkazu/souhlasu s inkasem/SIPO (položka); došlá bezhotovostní platba (položka); platba poštovní poukázkou B (mimo připočítané ceny dle služeb České pošty, s.p.); příplatek za platbu z/do jiné banky (položka)
 - **Visa Gold Partner** ... Embosovaná mezinárodní debetní karta
 - **MasterCard Gold Partner** ... Embosovaná mezinárodní debetní karta
 - **Spořicí plán** ... Speciální úročení
- *) Měsíční cena Osobního účtu České spořitelny, Osobního účtu České spořitelny Student a Osobního účtu České spořitelny Junior se účtuje dle počtu sjednaných produktů a služeb Standard (bod 1.3.) a Plus (bod 1.4.) k Osobnímu účtu České spořitelny dle výše uvedených cenových pásem. Při kombinaci produktů a služeb Standard a Plus se ceny dle dosažených cenových pásem z obou nabídek sčítají. V případě změny v počtu zakoupených produktů v průběhu kalendářního měsíce je účtována cena dle nejvyššího cenového pásma, kterého klient v daném měsíci dosáhl. Není-li k Osobnímu účtu České spořitelny, Osobnímu účtu České spořitelny Student, Osobnímu účtu České spořitelny Junior sjednán(a) žádný(á) produkt/služba Standard, je účtována měsíční cena za pásmo Standard I.

Program výhod - sleva z měsíční ceny Osobního účtu České spořitelny Student, Osobního účtu České spořitelny Junior *)

Základní podmínkou pro získání slevy na základě programu výhod je vlastnictví Aktivního Osobního účtu České spořitelny Student/Junior

Minimální požadovaný kreditní obrát nebo minimální požadovaná bilanční suma (v Kč)	Sleva z měsíční ceny OÚČS Student, OÚČS Junior
0	10%
5 000 nebo 60 000	25%
10 000 nebo 100 000	50%
15 000 nebo 200 000**)	75%
20 000 nebo 1 000 000**)	100%

Měsíční cena za produkty a služby Speciál - ceny jsou účtovány samostatně

Pojištění schopnosti hradit pravidelné výdaje (od 18 let)	OÚČS, OÚČS Student
Pojištění pro případ smrti, invalidity a pracovní neschopnosti - Soubor pojištění A	49
Pojištění pro případ smrti, invalidity a pracovní neschopnosti - Soubor pojištění A+	99
Pojištění pro případ smrti, invalidity, pracovní neschopnosti a ztráty zaměstnání - Soubor pojištění B	99
Pojištění pro případ smrti, invalidity, pracovní neschopnosti a ztráty zaměstnání - Soubor pojištění B+	169
Pojištění právní ochrany (od 18 let)	OÚČS, OÚČS Student
Právní porada ve vztahu k movitým věcem - Úroveň A (právní ochrana pouze formou právní porady)	19
Právní porada ve vztahu k movitým věcem - Úroveň B (právní ochrana)	49
Právní porada ve vztahu k movitým věcem a předmětům závazkověprávních vztahů (tzv. "služby") - Úroveň A+ (právní ochrana pouze formou právní porady)	39
Právní porada ve vztahu k movitým věcem a předmětům závazkověprávních vztahů (tzv. "služby") - Úroveň B+ (právní ochrana)	69
Asistenční služby pro motoristy (od 18 let)	OÚČS, OÚČS Student
Na území ČR – Úroveň A	19

Na území ČR a asistenční služby pro domácnost – Úroveň A+	29
Na území Evropy - Úroveň B	29
Na území Evropy a asistenční služby pro domácnost - Úroveň B+	39
Cestovní pojištění	OÚČS, OÚČS Student, OÚČS Junior
Cestovní pojištění pro majitele účtu/disponující osobu – nižší limit pojistného plnění – Úroveň A	35
Cestovní pojištění pro majitele účtu/disponující osobu a ostatní spolupojištěné osoby – nižší limit pojistného plnění – Úroveň A+ (od 18 let)	55
Cestovní pojištění pro majitele účtu/disponující osobu – vyšší limit pojistného plnění – Úroveň B	55
Cestovní pojištění pro majitele účtu/disponující osobu a ostatní spolupojištěné osoby – vyšší limit pojistného plnění – Úroveň B+ (od 18 let)	85
Úrazové pojištění	OÚČS, OÚČS Student, OÚČS Junior
Úrazové pojištění denního odškodnění léčení úrazu, hospitalizace z jakýchkoliv příčin a trvalých následků úrazu – nižší limit pojistného plnění – Úroveň A (do 17 let)	49
Úrazové pojištění denního odškodnění léčení úrazu, hospitalizace z jakýchkoliv příčin a trvalých následků úrazu – vyšší limit pojistného plnění – Úroveň A+ (do 17 let)	129
Úrazové pojištění hospitalizace z jakýchkoliv příčin a trvalých následků úrazu – nižší limit pojistného plnění – Úroveň B (od 18 let včetně)	49
Úrazové pojištění hospitalizace z jakýchkoliv příčin a trvalých následků úrazu – vyšší limit pojistného plnění – Úroveň B+ (od 18 let včetně)	129

ČSOB – ceník – osobní konta

Zdroj: <<http://www.csob.cz/cz/Csob/Sazebniky/Stranky/Sazebnik-pro-fyzicke-osoby-obcany.aspx#>>

AKTUÁLNÍ NABÍDKA BĚŽNÝCH KONT	ČSOB Konto	ČSOB Aktivní konto	ČSOB Exkluzivní konto	ČSOB Běžný účet (CZK/cizí měna) ¹⁾
Cena konta	60,-	100,-	400,-/0,- ²⁾	30,-
Cena konta s výpisy z účtu zasílanými elektronickou formou ³⁾	50,-	90,-	400,-/0,- ²⁾	20,-
Tuzemské příchozí platby (měsíčně zdarma)	2	5	neomezeně	✗
Výběry z bankomatů ČSOB v ČR (měsíčně zdarma)	2	5	neomezeně	✗
Tuzemské odchozí platby zadané elektronicky (měsíčně zdarma) ⁴⁾	2	10	neomezeně	✗
Inkaso, SIPO (měsíčně zdarma) ⁵⁾	✗	5	5	✗
Mezinárodní platební karta pro majitele v ceně konta ⁶⁾	Visa Electron	Visa Classic	Visa Gold	✗
Mezinárodní platební karta pro partnera v ceně konta ⁶⁾	Visa Electron	Visa Classic	Visa Classic	✗
Pojištění ztráty, krádeže platební karty pro majitele v ceně konta ⁷⁾	✗	Basic	Extra	✗
Kreditní karta v ceně konta (včetně správy úvěru ke kreditní kartě) ⁶⁾	✗	MasterCard embosovaná / neembosovaná	MasterCard embosovaná / neembosovaná ⁸⁾	✗
Povolné přečerpání účtu	✓	✓	✓	✗
Poskytování služeb elektronického bankovníctví v ceně	✓	✓	✓	✗ ⁹⁾

konta (ČSOB
Linka 24, ČSOB
Internet Banking 24,
ČSOB Mobil 24,
ČSOB Info 24),
autorizace
prostřednictvím
SMS klíče

Obnova
bezpečnostního
certifikátu pro
elektronické

bankovníctví
provedená klientem
prostřednictvím
ČSOB

Internetového
bankovníctví

Informační e-
mailové zprávy

Transakční/karetní
SMS ČSOB Info 24
zprávy (měsíčně
zdarma)

Vedení běžného
úctu v EUR, USD
nebo GBP (zdarma
pouze 1 další účet)

Výpisy z účtu
měsíčně poštou

Příplatek za výpisy
z účtu zasílané
poštou (týdenní/po
pohybu)

Transakční balíček
(volitelně
k přikoupení) –
obsahuje všechny
tuzemské příchozí
platby, všechny
tuzemské odchozí
platby zadane
elektronicky,
všechny výběry
z bankomatů ČSOB
v ČR ⁴⁾

5/5

10/10

85,-
/185,-

85,-/185,-

85,-/185,-

85,-
/185,-

40,-

¹⁾ U účtů vedených v cizí měně jsou stanovené poplatky přepočteny aktuálním kurzem (kurz devizového trhu ČNB) v den zúčtování poplatku.

²⁾ Zdarma v případě, že klient udržuje měsíční zůstatek alespoň 1 mil. Kč v součtu na všech běžných, spořicí, termínovaných účtech a podílových fondech Skupiny ČSOB/KBC, které si zakoupil na pobočkách ČSOB v ČR.

³⁾ Službu lze zřídit pokud klient využívá ČSOB InternetBanking 24.

⁴⁾ Platí pouze pro transakce zadane prostřednictvím služeb ČSOB InternetBanking 24

nebo ČSOB Mobil 24. Netýká se inkas.

⁵⁾ Nevztahuje se na inkaso splátky úvěru. Ceny služeb spojené s úvěry jsou uvedeny v oddílu Úvěry.

⁶⁾ Ceny karet a ostatní služby spojené s kartami jsou uvedeny v oddílu Karty.

⁷⁾ Ceny pojištění jsou uvedeny v oddílu Karty.

⁸⁾ Lze zvolit i kartu typu Gold, pokud ji klient nemá jako debetní.

⁹⁾ Ceny jednotlivých služeb jsou uvedeny v oddílu Elektronické bankovníctví.

✓ – služba je součástí konta

✗ – služba není součástí konta

	Aktuální nabídka běžných kont		Již nenabízená konta	
	ČSOB Studentské konto Plus	ČSOB Dětské konto SÍŮNĚ ¹⁾	ČSOB Studentské konto	ČSOB Junior konto
Cena konta s výpisy z účtu zasílanými měsíčně elektronickou formou ²⁾	0,- ³⁾	0,-	0,-	0,-
Cena konta s výpisy z účtu zasílanými měsíčně poštou	30,- ³⁾	0,-	0,-	0,-
Tuzemské příchozí položky (měsíčně zdarma)	neomezeně	neomezeně	✗	✗
Výběry z bankomatu ČSOB v ČR (měsíčně zdarma)	neomezeně	4	✗	✗
Tuzemské odchozí transakce zadané elektronicky (měsíčně zdarma) ⁴⁾	neomezeně	✗	✗	✗
Mezinárodní platební karta pro majitele v ceně konta ⁵⁾	Visa Classic	Visa Electron	Visa Electron ⁶⁾	Visa Electron
Povolné přecherpání účtu	✓	✗	✓	✗
Poskytování služeb elektronického bankovníctví v ceně konta (ČSOB Linka 24, ČSOB Internet Banking 24, ČSOB Mobil 24, ČSOB Info 24), autorizace prostřednictvím SMS klíče	✓	✓	✓	✓
Informační e-mailové zprávy	✓	✓	✓	✓
Transakční/karetní SMS ČSOB Info 24 zprávy (měsíčně zdarma)	✗	neomezeně	✗	✗
Výpisy z účtu měsíčně poštou/elektronicky ⁷⁾	✓	✓	✓	✓
Příplatek za výpisy z účtu zasílané poštou (týdně / po	115,-/215,-	135,-/235,-	85,-/185,-	85,-/185,-

pohybu)

¹⁾ Volitelné úrazové pojištění dítěte za 180 Kč/rok. První platba pojistného je splatná pouze v hotovosti na účet Dětského konta při založení pojištění. Vklady v hotovosti v CZK i v cizí měně na ČSOB Dětské konto Slůně nejsou zpoplatněny (včetně vkladů v mincích a od třetích osob). Třetí osoba je osoba, která není majitelem ani disponentem účtu, ve prospěch kterého je prováděna platba v hotovosti.

²⁾ Službu lze zřídit, pokud klient využívá ČSOB InternetBanking 24.

³⁾ Platí od 1. 8. 2010. Klienti, kteří nestudují a jsou starší než 19 let, platí za konto 50 Kč, za konto s výpisy elektronickou formou 40 Kč. Za konto s výpisy z účtu zasílanými poštou týdně/po pohybu 135/235 Kč.

⁴⁾ Platí pouze pro transakce zadané prostřednictvím služeb ČSOB InternetBanking 24 nebo ČSOB Mobil 24. Netýká se inkas.

⁵⁾ Ceny karet a ostatní služby spojené s kartami jsou uvedeny v oddílu Karty.

⁶⁾ Platí pro účty, zřízené po 1. 8. 2003.

⁷⁾ Službu lze zřídit pokud klient využívá ČSOB InternetBanking 24.

– služba je součástí konta

– služba není součástí konta

KB – ceník – studentská konta

Zdroj: < <http://www.sazebnik-kb.cz/> >

	Dětské konto	G2	G2 nadstandard
Měsíční poplatek	z darma	z darma	20,-
Vedení běžného účtu v Kč	✓	✓	✓
Měsíční výpis z účtu poštou	pouze při pohybu na účtu ¹⁾	✓	✓
Povolené čerpání finančních prostředků do nezajištěného debetu standard (sjednání, změna ¹⁹⁾)	-	✓	✓
Povolené čerpání finančních prostředků do nezajištěného debetu Start (sjednání, změna)	-	-	-
Internetové bankovníctví Mojebanka (včetně měsíčního e-výpisu)	✓	-	✓
Telefonní bankovníctví Expresní linka KB	-	✓	✓
Mobilní bankovníctví Mobilní banka	-	✓	✓
Elektronická platební karta	✓	✓	2 x
Embosovaná platební karta Inter Card	-	-	✓
Zlatá embosovaná platební karta Gold Card	-	-	-
Výběry z bankomatů KB	všechny z darma	1/3 z darma (podle typu karty)	všechny zdarma / 1 z darma
Výběr hotovosti z bankomatu v zahraničí			1 zdarma (embosovaná karta)
Virtuální platební karta e-Card pro platby na internetu	-	-	✓
Modrá kreditní karta VISA ¹¹⁾	-	-	-
Karta optického klíče	-	-	-
Čipová karta Můjklíč + čtečka čipových karet	-	-	-
Pojištění platebních karet Merlin (vztahuje se na platební karty vydané ke Kč účtu)	-	-	-
Vedení běžného účtu v Kč, USD nebo v EUR	-	-	✓ (EUR)
Měsíční výpis z účtu v Kč, USD nebo v EUR elektronicky a/nebo poštou	-	-	✓ (e-výpis)
IDEAL sporoúčet ²⁾	-	-	-
Účetní položky v Kč			
Expresní linka KB	-		
Mojebanka	-	4,-	zdarma
Mojeplatba	-	4,-	zdarma
Mobilní banka KB	-	zdarma	zdarma

	Dětské konto	G2	G2 nadstandard
Účetní položky v Kč			
V pobočce (papírový nosič)	45,-		
Položka vzniklá z trvalého příkazu k úhradě	-		6
Položka vzniklá z trvalého příkazu k automatickému převodu	-		
Příchozí platba (mimo připsaných inkas)	✓	z darma	
Odepsaná inkasa	-	z darma	
Příplatek za platbu zpracovanou prostřednictvím mezibankovního platebního styku			2,-
Zadávání trvalých příkazů k úhradě a oprávnění k inkasu vč. SIPO zdarma 3 měsíce od založení účtu	-	-	-

Seznam grafů:

Graf č. 1: Počet vydaných karet v ČR

Graf č. 2: Podíl debetních, kreditních a charge karet na celkovém počtu vydaných karet

Graf č. 3: Struktura vydaných karet dle typu v roce 2006

Graf č. 4: Struktura vydaných karet dle typu v roce 2009

Graf č. 6: Počet výběrů z ATM a přímých plateb u obchodníka

Graf č. 7: Objem výběrů z ATM a přímých plateb u obchodníka

Graf č. 8: Porovnání průměrných obnosů vybraných v ATM a placených přímo

Graf č. 9: Vývoj počtu bankomatů

Seznam tabulek:

Tab. č. 1: Karty vydané v ČR v roce 2009 dle společností

Tab. č. 2: Počet vydaných čipových a hybridních karet

Tab. č. 3: Počet obchodních míst akceptujících PK

Tab. č. 4: Vývoj počtu bankomatů

Tab. č. 5: Debetní karty ČS

Tab. č. 6: Debetní karty ČSOB

Tab. č. 7: Kreditní karty ČSOB

Tab. č. 8: Debetní karty KB

Tab. č. 9: Kreditní karty KB

Tab. č. 10: Zvláštní typy debetních karet KB

Tab. č. 11: Typy úrazového pojištění v nabídce ČS

Tab. č. 12: Platební karty pro studenty ČS

Tab. č. 13: Program cenových zvýhodnění pro studenty

Tab. č. 14: Srovnání studentských bankovních produktů ČS, ČSOB, KB

Seznam obrázků:

Obrázek č. 1: Struktura finančního sektoru ČR k 31.12.2008

Seznam zkratek:

a.s. – akciová společnost

ATM – bankomat (automatic teller machine)

ČNB – Česká národní banka

ČR – Česká republika

ČS - Česká spořitelna, a.s.

ČSA – České aerolinie

ČSOB – Československá obchodní banka, a.s.

EU – Evropská unie

EUR – euro (ozn. měny)

KB – Komerční banka, a.s.

p. b. – procentní bod

PK – platební karta

PMR – povinná míra rezerv

POS – elektronický platební terminál

SBK – Sdružení pro bankovní karty

VOŠ – vyšší odborná škola

VŠ – vysoká škola